

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №54, 12.10.2010, მუხ.343) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებები და დამატებები:

1. მე-8 მუხლის მე-3 ნაწილი ამოღებულ იქნეს;

2. მე-9 მუხლის:

ა) პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. ეკონომიკურ საქმიანობად განიხილება ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც ხორციელდება შემოსავლის ან კომპენსაციის მიღების მიზნით, მიუხედავად ამ საქმიანობის შედეგისა, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული“;

ბ) მე-2 ნაწილის „ა“ და „ვ“ ქვეპუნქტები ამოღებული იქნეს.

3. მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილი ამოღებულ იქნეს.

4. მე-15 მუხლის:

ა) მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. ფინანსურ მომსახურებად/ოპერაციად განიხილება:

ა) ყველა სახის ანგარიშის (მათ შორის, მიმდინარე, ანგარიშსწორების, სადეპოზიტო, საბროკერო და სხვა ანგარიშის) გახსნა, განკარგვა, დახურვა, აგრეთვე ნებისმიერი საგადახდო ინსტრუმენტით სარგებლობა, მათ შორის, საგადახდო სისტემაში ტრანსფერორდერის დამუშავება/შესრულება, კლირინგი და ანგარიშსწორება ნაღდი ან უნაღდო ფორმით (მათ შორის, საინკასაციო მომსახურება);

ბ) ფინანსური ინსტრუმენტის მიმოქცევა და მიმოქცევასთან დაკავშირებული ოპერაციები ნაღდი და უნაღდო ფორმით და ნებისმიერი საგადახდო ინსტრუმენტით სარგებლობა;

გ) კრედიტის (სესხის) აღება/გაცემა/გადაცემა, სინდიცირება, სტრუქტურირება, მართვა და განკარგვა, მათ შორის, კრედიტის (სესხის) უზრუნველსაყოფად განხორციელებული ქმედებები (ქონების/აქტივის დაგირავება, საკრედიტო რისკის მესამე პირზე ნაწილობრივ ან მთლიანად გადაყიდვა, გარანტიების ან ანალოგიური შინაარსის ფინანსური ინსტრუმენტების გაცემა/დამოწმება/მართვა/განკარგვა ან ასეთი ინსტრუმენტის შეძენა/მის ბენეფიციარად ყოფნა), კრედიტის (სესხის) მომსახურება (საპროცენტო სარგებლისა და ძირის გადახდა) და კრედიტზე (სესხზე) საპროცენტო სარგებლისა და კრედიტის (ძირის დაფარვის მიღება, აგრეთვე ფაქტორინგი;

დ) კაპიტალში წილის, აქციის, ობლიგაციის, სერტიფიკატის, თამასუქისა და სხვა ფასიანი ქაღალდის გამოშვებასთან, შეძენასთან, მიმოქცევასთან ან/და მიწოდებასთან (მათ შორის, მომავალში) დაკავშირებული ოპერაციები, მათ შორის, მათი მიმოქცევის უზრუნველყოფა;

ე) ფულადი სახსრების, ფასიანი ქაღალდის ან/და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის ემისია, მართვა (მათ შორის, საპენსიო და საინვესტიციო ფონდის ან დანაზოგთა სხვა კოლექტიური და ინდივიდუალური სქემის ფორმირება, მათში ფინანსური ინსტრუმენტების აკუმულირება), განკარგვა, განთავსება (მათ შორის, მესამე პირებთან, გარანტირებულ და არაგარანტირებულ საფუძვლებზე), ნომინალურ მფლობელობაში მიღება/გადაცემა, სესხება/გასესხება დროებით (რეპოს) საფუძველზე, ადმინისტრირება, მათ შორის, რეგისტრაცია (რეესტრის ფორმირება/წარმოება), გადაცემა, დაბლოკა/განბლოკა, დატვირთვა/ განტვირთვა, სხვა დეპოზიტარული (მათ შორის, სპეციალური დეპოზიტარის) და კასტოდიანური (შენახვა და აღრიცხვის წარმოება) ოპერაციები, მათი სამართლიანი ღირებულების დადგენა, აგრეთვე ფინანსური გირაოს გაცემა/მიღება/მართვა;

ვ) ფინანსური ინსტრუმენტით გარიგების პირობებისა და ანგარიშსწორების გარანტად (მათ შორის, მესამე მხარედ) გამოსვლა;

ზ) კორპორატიული ოპერაციები, კერძოდ, აქციის და კაპიტალში წილის დანაწევრება, კონსოლიდაცია, კაპიტალის გაზრდა/შემცირება (მათ შორის, კაპიტალის გაზრდაში მონაწილეობის უფლებების ემისია, შემენა/გასხვისება და მიმოქცევა), ორი ან ორზე მეტი იურიდიული პირის შერწყმა/იურიდიული პირის ორ ან ორზე მეტ იურიდიულ პირად დაყოფა, ლიკვიდაცია, დივიდენდის დარიცხვასთან/აღრიცხვასთან და გადახდასთან დაკავშირებული მომსახურება (ფულადი ან კანონით დაშვებული ნებისმიერი სხვა ფორმით);

თ) დაზღვევა ან/და გადაზღვევა, თანმდევი მომსახურებების ჩათვლით, რომელსაც სადაზღვევო ბროკერები ან/და სადაზღვევო აგენტები ახორციელებენ;

ი) საგადახდო მომსახურების პროვაიდერისა და საგადახდო სისტემის იპერატორის მომსახურება „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად;

კ) ამ ნაწილით გათვალისწინებულ რომელიმე ფინანსურ მომსახურებასთან/იპერაციასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურება.“;

ბ) მე-3 ნაწილი ამოღებულ იქნეს.

5. მე-16 მუხლის მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით.

„2. მომსახურების გაწევად განიხილება პირის მიერ სხვა პირისთვის მისივე ნებით, კომპენსაციის სანაცვლოდ ან უსასყიდლოდ ისეთი მოქმედების შესრულება, რომელიც არ არის საქონლის მიწოდება.“

6. 26¹ მუხლის:

ა) მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) უზრუნველყოს, რომ შენობის (სასტუმროს) ექსპლუატაციაში მიღებიდან არაუმეტეს 10 კალენდარული წლის განმავლობაში კონკრეტული ობიექტიდან (სასტუმროდან) ტურისტული საწარმოს მიერ ან/და შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე ობიექტის/მისი ნაწილის სასტუმროდ ფუნქციონირებისთვის/ ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ დეკლარირებული (მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ აღნიშნული ობიექტის მიხედვით შესაბამის პერიოდში დამატებით დარიცხული) დღგ-ით დასაბეგრი ბრუნვა ჯამურად (გარდა დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა) არ იყოს სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მიწოდების შედეგად ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ქ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულ ბრუნვაზე ნაკლები.“;

ბ) მე-3 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3. პირს ტურისტული საწარმოს სტატუსს კონკრეტული ობიექტის (სასტუმროს) მიხედვით ანიჭებს შემოსავლების სამსახური, რომელიც უფლებამოსილია ტურისტულ საწარმოს მოსთხოვოს უზრუნველყოფის საშუალებების წარდგენა, რომელთა ღირებულება არ უნდა აღემატებოდეს ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ქ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული ბრუნვის 18 პროცენტს.“.

7. 63-ე მუხლის მე-5 და მე-6 ნაწილები ამოღებულ იქნეს;

8. 74-78-ე მუხლები ამოღებულ იქნეს.

9. 92-ე მუხლის პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე მეწარმე ფიზიკური პირი, რომელსაც წარმოეშვა დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულება, ამ კოდექსის 165-ე მუხლის შესაბამისად ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში.“.

10. 136-ე მუხლის მე-8 ნაწილი ამოღებული იქნეს.

11. „კარი VI“ ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

თავი XXI. ზოგადი ნაწილი

მუხლი 156. ზოგადი დებულებები

- ეს კარი განსაზღვრავს დამატებული ღირებულების გადასახადის (შემდგომში – დღგ) გამოაწერიშების და გადახდის წესს.
- დღგ არის საქონლის/მომსახურების მოხმარებაზე დადგენილი გადასახადი, რომელიც ამ საქონლის/მომსახურების ფასის პირდაპირპროპორციულია.
- დღგ-ის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ყველა ეტაპზე, საცალო მიწოდების ჩათვლით.
- ამ კარით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დღგ-ის გადასახდელი თანხა შესაძლებელია შემცირდეს საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ხარჯის სხვადასხვა კომპონენტის ღირებულებაზე პირდაპირ მიკუთვნებული დღგ-ის თანხით.

მუხლი 157. ტერმინთა განმარტებები

- ამ კარის მიზნისთვის გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) პირი:

ა.ა) ფიზიკური პირი;

ა.ბ) პირთა გაერთიანება, რომელიც დამოუკიდებლად მონაწილეობს სამართლებრივ ურთიერთობებში, მაგრამ არ გააჩნია იურიდიული პირის სტატუსი;

ა.გ) საწარმო ან ორგანიზაცია ამ კოდექსის შესაბამისად.

ბ) დასაბეგრი პირის დაფუძნების ადგილი – ადგილი, საიდანაც დასაბეგრი პირი ახორციელებს თავის ძირითად ეკონომიკურ საქმიანობას, სადაც ფუნქციონირებს დასაბეგრი პირის მმართველობითი ორგანო და მიიღება მის საქმიანობასთან დაკავშირებული ძირითადი გადაწყვეტილებები;

გ) ფიქსირებული დაწესებულება – ნებისმიერი ადგილი, რომელიც არ არის დასაბეგრი პირის დაფუძნების ადგილი, მაგრამ ხასიათდება მუდმივობის საკმარისი ხარისხით, აგრეთვე სათანადო სტრუქტურით ადამიანური და ტექნიკური რესურსების თვალსაზრისით, რაც აძლევს მას შესაძლებლობას გასწიოს ან მიიღოს მომსახურება და გამოიყენოს საკუთარი საჭიროებისთვის;

დ) მუდმივი მისამართი – ფიზიკური პირის მისამართი, სადაც ის რეგისტრირებულია კანონმდებლობით დადგენილი წესით ან მისამართი, რომლის შესახებ ფიზიკურმა პირმა აცნობა საგადასახადო ორგანოს, თუ არ არსებობს მტკიცებულება, რომ ეს მისამართი არ ასახავს რეალობას;

ე) საცხოვრებელი ადგილი – ადგილი, რომელსაც ფიზიკური პირი ჩვეულებრივ საცხოვრებლად ირჩევს, პირადი ან ეკონომიკური საქმიანობის მიზნიდან/ვალდებულებიდან გამომდინარე, მისი ამ საცხოვრებელ ადგილთან მჭიდრო/სტაბილური კავშირის არსებობის გათვალისწინებით;

ვ) საქართველოს ტერიტორია – საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ტერიტორია, მათ შორის სახმელეთო სივრცე, მისი წიაღი და საპარო სივრცე მის ზემოთ, შიდა წყლები და ტერიტორიული ზღვა, მათი ფსკერი, წიაღი და საპარო სივრცე მათ ზემოთ, რომელზეც საქართველო ახორციელებს სუვერენიტეტს, აგრეთვე, მის ტერიტორიულ ზღვასთან მიმდებარე ზონა, განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონა და კონტინენტური შელფი, რომელთა მიმართ საქართველოს შეუძლია განახორციელოს თავისი სუვერენული უფლებები ან/და იურისდიქცია საერთაშორისო სამართლის შესაბამისად;

ზ) სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები – ორგანოები, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ახორციელებენ საკანონმდებლო, აღმასრულებელ ან სასამართლო ხელისუფლებას, აგრეთვე სახელმწიფო ზედამხედველობასა და კონტროლს;

თ) უძრავი ნივთი:

თ.ა) მიწის ზედაპირზე ან მის ქვეშ არსებული ნებისმიერი ადგილი, რომელზეც შესაძლებელია წარმოიშვას საკუთრების ან მფლობელობის უფლება;

თ.ბ) მიწაზე ან მის ქვეშ განთავსებული ნებისმიერი შენობა/ნაგებობა, რომელიც მყარად არის დაკავშირებული მიწასთან და არ არის გამიზნული დროებითი სარგებლობისთვის;

თ.გ) ნებისმიერი ნივთი, რომელიც შენობის/ნაგებობის განუყოფელი ნაწილია და რომლის გარეშეც ეს შენობა ან ნაგებობა არასრულია, კერძოდ, კარები, ფანჯარა, სახურავი, კიბე, ლიფტი და სხვა მსგავსი ნივთები;

თ.დ) ნებისმიერი ნივთი, აღჭურვილობა ან მანქანა-დანადგარი, რომელიც მუდმივად არის დამონტაჟებული შენობაში/ნაგებობაში და რომლის გადაადგილება შეუძლებელია მისი განადგურების, გადაკეთების ან მისთვის დანიშნულების შეცვლის გარეშე;

ი) მცირე ღირებულების საჩუქარი – საქონელი ან მომსახურება, რომლის გადაცემა ხორციელდება უსასყიდლოდ და რომლის ღირებულება, დღგ-ის გარეშე, ერთ ფიზიკურ პირზე არ აღემატება კალენდარული წლის განმავლობაში 50 ლარს. მცირე ღირებულების საჩუქრად არ განიხილება სარეკლამო და წარმომადგენლობითი ხარჯი;

კ) სავაჭრო შუამავალი – დასაბეგრი პირი, რომლის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს შესყიდული გაზის ან ელექტროენერგიის გადაყიდვა და რომლის მიერ აღნიშნული საქონლის პირადი მიზნისთვის მოხმარების მოცულობა უმნიშვნელოა;

ლ) დამოუკიდებლად ფუნქციონირებადი ქვედანაყოფი – დასაბეგრი პირის აქტივების ნაწილი, რომელიც წარმოადგენს ერთმანეთთან ფუნქციურად დაკავშირებული ძირითადი საშუალებებისა და თანმხლები კომუნიკაციების ერთობლიობას და რომლის დამოუკიდებლად ფუნქციონირება არ არის დამოკიდებული მესაკუთრის შეცვლაზე;

მ) დამხმარე მომსახურება - მომსახურება, რომლის შეძენა არ არის მისი მომხმარებლის ძირითადი მიზანი, მაგრამ გამიზნულია მისთვის გაწეული ძირითადი მომსახურების გაუმჯობესების და ამ მომსახურებით უკეთ სარგებლობის უზრუნველსაყოფად;

ნ) უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურება – მომსახურება, რომელიც გაიწევა ძირითადი მომსახურების/საქონლის მიწოდების უზრუნველსაყოფად და რომლის განხორციელება აუცილებელია ამ ძირითადი ოპერაციის შესრულებისთვის;

ო) უწყვეტი მომსახურება – მომსახურება, რომლის შედეგით სარგებლობა მომხმარებლისთვის ხელმისაწვდომია უწყვეტად, საანგარიშო პერიოდის ნებისმიერ მომენტში;

პ) რეგულარული მომსახურება – მომსახურება, რომელიც არ არის უწყვეტი მომსახურება, მაგრამ მისი მიღების უფლება ხელშეკრულების/შეთანხმების მიხედვით მომხმარებელს აქვს საანგარიშო პერიოდის ნებისმიერ მომენტში, მომსახურების გამწევთან დამატებითი შეთანხმების გარეშე;

ჟ) ელექტრონული მომსახურება – მომსახურება, რომელიც გაიწევა ინეტერნეტით ან ელექტრონული ქსელით, რომლის მიწოდებაც არსებითად ავტომატიზებულია, მინიმალურად საჭიროებს ადამიანის ჩარევას და მისი მიწოდება შეუძლებელია საინფორმაციო ტექნოლოგიების გარეშე მათ შორის:

ჟ.ა) ციფრული პროდუქტის მიწოდება, პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერისა და მისი განახლებული ვერსიის მიწოდების ჩათვლით;

ჟ. ბ) ვებგვერდის მიწოდება;

ჟ.გ) ვებპოსტინგი, პროგრამული უზრუნველყოფისა და აპარატურის დისტანციური ტექნიკური მომსახურება;

ჟ.დ) პროგრამული უზრუნველყოფა და შესაბამისი განახლება;

ჟ.ე) გამოსახულებების, ტექსტებისა და ინფორმაციის მიწოდება მონაცემთა ბაზის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით;

ქ.ვ) მუსიკის, ფილმის და თამაშების (მათ შორის, აზარტული თამაშების) მიწოდება;

ქ.ზ) პოლიტიკური, კულტურული, სახელოვნებო, სპორტული, სამეცნიერო და გასართობი გადაცემების მაუწყებლობა და მიწოდება;

ქ.თ) დისტანციური სწავლების მიწოდება;

ქ.ი) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული მომსახურების სხვა სახეები;

შენიშვნა: მხოლოდ ის გარემოება, რომ მომსახურების გამწევი და შემძენი ინფორმაციას ელექტრონულად ცვლიან თავისთავად არ ნიშნავს, რომ მომსახურება ელექტრონულად არის გაწეული.

რ) საბაზრო ფასი – ფასი, რომელიც გადასახდელი იქნებოდა მომხმარებლის მიერ შესაბამის დროს ამ საქონლის ან მომსახურების შესყიდვისას იმავე დონის ბაზარზე, სადაც თავისუფალი კონკურენციის და სუბიექტების ეკონომიკური დამოუკიდებლობის პირობებში ხორციელდება საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა და სადაც ეს ოპერაცია იბეგრება დღგ-ით. თუ შეუძლებელია, საქონლის ან მომსახურების შედარებითი ფასის დადგენა, დღგ-ის მიზნისთვის საბაზრო ფასი არის:

რ.ა) საქონლისთვის – ფასი, რომელიც არ უნდა იყოს ამ ან ანალოგიური საქონლის შესყიდვის ფასზე ნაკლები, ხოლო შესყიდვის ფასის არარსებობის შემთხვევაში – მიწოდების მომენტში განსაზღვრული ამ საქონლის წარმოების ღირებულება;

რ.ბ) მომსახურებისთვის – ღირებულება, რომელიც არ უნდა იყოს ნაკლები დასაბეგრი პირისთვის გაწეული მომსახურების სრულ ღირებულებაზე;

ს) ვაუჩერი – ინსტრუმენტი, რომელიც წარმოშობს დასაბეგრი პირის ვალდებულებას, მიიღოს იგი, როგორც ანაზღაურება ან ანაზღაურების ნაწილი საქონლის/მომსახურების მიწოდების დროს. ამასთანავე, ვაუჩერში ან ამ ვაუჩერთან დაკავშირებულ დოკუმენტში მითითებული უნდა იყოს მიწოდების ადგილი ან პოტენციური მიმწოდებლის მონაცემები, აგრეთვე ამ ინსტრუმენტის გამოყენების პირობები;

ტ) ერთჯერადი ვაუჩერი – ვაუჩერი, რომლის გამოშვებისას ცნობილია მასთან დაკავშირებული საქონლის/მომსახურების მიწოდების ადგილი და ამ მიწოდებასთან დაკავშირებული დღგ-ის თანხის ოდენობა;

უ) მრავალჯერადი ვაუჩერი – ვაუჩერი, რომელიც არ არის ერთჯერადი ვაუჩერი;

ფ) მეორადი ნივთი – გამოყენებული მოძრავი ნივთი, რომელიც გამოყენებისთვის კვლავ ვარგისია არსებული სახით ან შეკეთების შემდეგ, გარდა ხელოვნების ნიმუშისა, საკოლექციო ნივთისა და ანტიკვარიატისა, აგრეთვე ძვირფასი ლითონისა ან ძვირფასი ქვისა, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მნიშვნელობით;

ქ) დასაბეგრი დილერი – ნებისმიერი დასაბეგრი პირი, რომელიც ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში შემდგომი რეალიზაციის მიზნით ყიდულობს ან საკუთარი ეკონომიკური საქმიანობისთვის იყენებს მეორად ნივთს, ხელოვნების ნიმუშს, საკოლექციო ნივთს ან ანტიკვარიატს ან ახორციელებს ამ საქონლის იმპორტს, მიუხედავად იმისა, მოქმედებს იგი საკუთარი თუ სხვა პირის სახელით, მასთან ხელშეკრულების საფუძველზე, რომლის მიხედვით საკომისიოს გადახდა ხორციელდება საქონლის შემენის ან გაყიდვისას;

ღ) სეს ესნ – საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურა;

ყ) სატრანსპორტო საშუალების მოვლევადიანი იჯარა – სატრანსპორტო საშუალების (სეს ესნ 86-ე, 87-ე, 88-ე და 89-ე ჯგუფებით გათვალისწინებული საპარაკო ხომალდის, გემის და ნებისმიერი სხვა სატრანსპორტო საშუალების) უწყვეტად ფლობა ან გამოყენება, გემის შემთხვევაში არაუმეტეს 90 დღისა, ხოლო სხვა სატრანსპორტო საშუალების შემთხვევაში – არაუმეტეს 30 დღისა;

შ) ტუროპერატორი – პირი, რომელიც ტურისტთან ურთიერთობისას მოქმედებს საკუთარი სახელით და მისი ტურისტული პროდუქტით უზრუნველყოფას ახორციელებს მხოლოდ სხვა დასაბეგრი პირების მიერ მიწოდებული საქონლის/მომსახურების მეშვეობით;

ჩ) ტურისტი – ფიზიკური პირი, რომელსაც ტუროპერატორთან ხელშეკრულების/შეთანხმების

საფუძველზე მიეწოდება ტურისტული პროდუქტი, საქართველოში არანაკლებ 24 საათის და არაუმეტეს ერთი წლის ვადით მოგზაურობის (მათ შორის, დასვენების ან/და გაჯანსაღების) მიზნით;

მ) ტურისტული პროდუქტი – ტურისტის და ტუროპერატორის ხელშეკრულებით/შეთანხმებით ტურისტული მომსახურების სახეობათა (მათ შორის, ტრანსპორტირება, განთავსება, კვება, გიდის მომსახურება, აგრეთვე ტურისტული მომსახურების დამხმარე მომსახურება) არანაკლებ ორი კომპონენტის ერთობლიობა.

მუხლი 158. დღგ-ით დასაბეგრი პირი

1. დღგ-ით დასაბეგრ პირად (შემდგომში – დასაბეგრი პირი) განიხილება ნებისმიერი პირი, რომელიც ნებისმიერ ადგილზე დამოუკიდებლად ახორციელებს ნებისმიერი სახის ეკონომიკურ საქმიანობას, მიუხედავად ამ საქმიანობის მიზნისა და შედეგისა.

2. ამ კარის მიზნისთვის ეკონომიკურ საქმიანობად განიხილება:

ა) „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობა;

ბ) საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ოპერაციების განმახორციელებელი პირების საქმიანობა, ამ მუხლის მე-3 ნაწილის გათვალისწინებით;

გ) მატერიალური ან არამატერიალური ქონების გამოყენება რეგულარული შემოსავლის მიღების მიზნით.

3. ერთჯერადი/არარეგულარული ხასიათის მიუხედავად, ნებისმიერ შემთხვევაში ეკონომიკურ საქმიანობად განიხილება არასაცხოვრებელი დანიშნულების შენობის/ნაგებობის მიწოდება.

4. ეკონომიკურ საქმიანობად არ განიხილება:

ა) დაქირავებით მუშაობა;

ბ) სახელმწიფო ხელისუფლების/ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირის საქმიანობა, თუ ის საქმიანობის განხორციელებისას მოქმედებს როგორც სახელმწიფო ორგანო (ახორციელებს სახელმწიფოს მიერ მისთვის დელეგირებულ უფლებამოსილებას), იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც ამ საქმიანობისთვის დადგენილია საწევრო, მოსაკრებელი, საფასური ან სხვა გადასახდელი, გარდა:

ბ.ა) ტელესაკომუნიკაციო მომსახურებისა;

ბ.ბ) წყლის, გაზის, ელექტროენერგიის ან თბოენერგიის მიწოდებისა;

ბ.გ) საქონლის ტრანსპორტირებისა;

ბ.დ) პორტის ან აეროპორტის მომსახურებისა;

ბ.ე) მგზავრის ტრანსპორტირებისა;

ბ.ვ) ახლადწარმოებული საქონლის სარეალიზაციოდ მიწოდებისა;

ბ.ზ) საშუალო სააგენტოს მეშვეობით სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მიწოდების და მომსახურების გაწევისა;

ბ.თ) გამოფენა-გაყიდვის და გამოფენის ორგანიზებისა;

ბ.ი) დასაწყობებისა;

ბ.კ) მარკეტინგისა;

ბ.ლ) ტურისტული აგენტის საქმიანობისა;

ბ.მ) საზოგადოებრივი კვებისა;

ბ.ნ) რადიო და ტელესამაუწყებლო საქმიანობისა.

5. საქართველოს მთავრობა უფლებამოსილია, კონკურენციის შეზღუდვის თავიდან აცილების მიზნით, განსაზღვროს ამ მუხლის მე-4 ნაწილისგან განსხვავებული საქმიანობის სახეები, რომლის განხორციელების შემთხვევაში სახელმწიფო ხელისუფლების/ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირის საქმიანობა განიხილება ეკონომიკურ საქმიანობად.

თავი XXII. დასაბეგრი ოპერაციები

მუხლი 159. დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციები

1. დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციებია:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ანაზღაურების სანაცვლოდ საქონლის მიწოდება;

ბ) დასაბეგრი პირის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ანაზღაურების სანაცვლოდ მომსახურების გაწევა;

გ) საქონლის იმპორტი.

მუხლი 160. საქონლის მიწოდება

1. საქონლის მიწოდება არის მატერიალური ქონების განკარგვაზე მესაკუთრის უფლების გადაცემა, მათ შორის:

ა) ანაზღაურების სანაცვლოდ, სახელმწიფო ხელისუფლების/ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს გადაწყვეტილებით ან/და კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ქონების განკარგვაზე მესაკუთრის უფლების გადაცემა;

ბ) საქონლის ფაქტობრივი გადაცემა ნასყიდობის ხელშეკრულებით განვადების პირობით ან ლიზინგით, რომელიც ითვალისწინებს ამ საქონლის საკუთრებაზე უფლების გადაცემას;

გ) საქონლის გადაცემა ხელშეკრულების საფუძველზე, რომლის მიხედვით საკომისიო ანაზღაურება ხორციელდება საქონლის შეძენის ან გაყიდვის დროს.

2. ელექტროენერგია, გაზი, წყალი, თბოენერგია, გაგრილების ენერგია და სხვა მსგავსი ქონება განიხილება მატერიალურ ქონებად. ფული (გარდა საკოლექციო ნიმუშის ან/და ნუმიზმატური დანიშნულების მონეტისა), აგრეთვე, კრიპტოგრაფიული ვალუტა (კრიპტოაქტივი), საქონლად არ განიხილება.

3. ანაზღაურების სანაცვლოდ საქონლის მიწოდებად განიხილება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ საქონლის უსასყიდლოდ გადაცემა, თუ მას ამ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი. ამასთანავე, საქონლის გადაცემა/გამოყენება, ნიმუშის ან მცირე ღირებულების საჩუქრის სახით, არ განიხილება ანაზღაურების სანაცვლოდ საქონლის მიწოდებად;

ბ) დასაბეგრი პირის მიერ მისი წარმოებული შენობის/ნაგებობის ძირითად საშუალებად გამოყენება, თუ იგი სრულად ვერ მიიღებდა დღგ-ის ჩათვლას ამ შენობის/ნაგებობის სხვა პირისგან შეძენის შემთხვევაში;

გ) გარდა ამ ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა, დასაბეგრი პირის მიერ აქტივის არაეკონომიკურ საქმიანობაში ან ისეთ საქმიანობაში გამოყენება, რაც არ გამომდინარეობს მისი საქმიანობის მიზნიდან, თუ მას ამ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;

დ) დასაბეგრი პირის ან მისი უფლებამონაცვლის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის შემდეგ საქონლის საკუთარ მფლობელობაში დატოვება, თუ მას ამ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;

ე) დასაბეგრი პირის დღგ-ის გადამხდელის რეგისტრაციის გაუქმება, თუ მას დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში ნაშთად დარჩენილ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ

სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;

ვ) საწარმოს ან/და ამხანაგობის მიერ წილის სანაცვლოდ საქონლის საკუთრებაში გადაცემა;

ზ) ტურისტული საწარმოს სტატუსის მოქმედების ვადის გასვლა ან ვადაზე ადრე შეწყვეტა.

4. უძრავი ნივთის თანამესაკუთრის მიერ თანასაკუთრებაში მისი წილის მიწოდება განიხილება უძრავი ნივთის მიწოდებად.

5. საქონლის მიწოდებად არ განიხილება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ ყველა აქტივის ან მისი ნაწილის (დამოუკიდებლად ფუნქციონირებადი ქვედნაყოფის) სხვა დასაბეგრი პირისთვის მიწოდება;

ბ) საწარმოს კაპიტალში ან ამხანაგობაში აქტივის შეტანა;

გ) აქტივის გადაცემა საწარმოს რეორგანიზაციის მხარე პირებს შორის.

შენიშვნა: ამ ნაწილის მიზნისთვის პირი, რომელმაც აქტივი მიიღო, განიხილება ამ აქტივის მიმწოდებლის უფლებამონაცვლედ.

6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილის გამოყენების პირობებს და წესს, აგრეთვე შემთხვევებს, როდესაც ამ ნაწილით გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 160¹. მომსახურების გაწევა

1. მომსახურების გაწევა არის ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც არ არის საქონლის მიწოდება, მათ შორის:

ა) არამატერიალური ქონების გადაცემა;

ბ) ქმედებისაგან თავის შეკავების ან განსაზღვრული ქმედების/სიტუაციის დაშვების ვალდებულება;

გ) მომსახურების გაწევა სახელმწიფო ხელისუფლების/ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს გადაწყვეტილების ან/და კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში.

2. ანაზღაურების სანაცვლოდ მომსახურების გაწევად განიხილება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ აქტივის არაეკონომიკურ საქმიანობაში ან ისეთ საქმიანობაში გამოყენება, რაც არ გამომდინარეობს მისი საქმიანობის მიზნიდან, თუ მას ამ აქტივზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;

ბ) დასაბეგრი პირის მიერ მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა, თუ აღნიშნული არ გამომდინარეობს მისი საქმიანობის მიზნიდან;

გ) დასაბეგრი პირის მიერ სამშენებლო, სამონტაჟო ან სარემონტო მომსახურების გაწევა საკუთარი საქმიანობის მიზნისთვის, თუ იგი დღგ-ის ჩათვლას სრულად ვერ მიიღებდა ამ მომსახურების სხვა პირისგან შეძენის შემთხვევაში;

დ) საწარმოს ან/და ამხანაგობის მიერ წილის სანაცვლოდ მომსახურების გაწევა.

3. პირი, რომელიც თავისი სახელით, მაგრამ სხვა პირის დავალებით მონაწილეობს მომსახურების გაწევაში, განიხილება ამ მომსახურების მიმღებად და გამწევად.

4. მომსახურების გაწევად არ განიხილება:

ა) ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული ოპერაციები;

ბ) ფულზე, აგრეთვე კრიპტოგრაფიულ ვალუტაზე (კრიპტოაქტივზე) საკუთრების უფლების გადაცემა.

მუხლი 160². საქონლის იმპორტი

საქონლის იმპორტი არის საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად საქონლის თავისუფალ

მიმოქცევაში გაშვების პროცედურაში მოქცევა.

მუხლი 160³. შერეული ოპერაცია

1. ერთი ოპერაციის ფარგლებში საქონლის და მომსახურების ერთობლივად მიწოდება განიხილება შერეულ ოპერაციად.
2. საქონლის მიწოდება, რომელიც მომსახურების გაწევისთვის ან სხვა სახის საქონლის მიწოდებისთვის დამხმარე ხასიათისაა, განიხილება ამ მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების ნაწილად.
3. მომსახურების გაწევა, რომელიც საქონლის მიწოდებისთვის ან სხვა სახის მომსახურებისთვის დამხმარე ხასიათისაა, განიხილება ამ საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ნაწილად.
4. ერთობლივად დღგ-ით დასაბეგრი და დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა, განიხილება დღგ-ით დასაბეგრი და დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის მიწოდების ან/და მომსახურების გაწევის ცალკე ოპერაციებად.
5. მომსახურების გაწევა, რომელიც საქონლის იმპორტისთვის დამხმარე ხასიათისაა, განიხილება ამ საქონლის იმპორტის ნაწილად.
6. თუ უძრავი ნივთის შემძენზე, საკუთრების უფლება საჯარო რეესტრში მშენებარე ობიექტზე დარეგისტრირდა, ამ ნივთის მიწოდებასთან დაკავშირებით მისი მიმწოდებლის მიერ გაწეული სამშენებლო, სამონტაჟო და სარემონტო მომსახურება განიხილება უძრავი ნივთის მიწოდების ნაწილად.
7. მიწის ნაკვეთის და მასზე დამაგრებული შენობის/ნაგებობის მიწოდება, შენობის/ნაგებობის მიწოდებად განიხილება.

მუხლი 160⁴. ვაუჩერის მეშვეობით განხორციელებული ოპერაციები

1. საკუთარი სახელით მოქმედი დასაბეგრი პირის მიერ მის მიერ გამოცემული ერთჯერადი ვაუჩერის სხვა პირისთვის გადაცემა, განიხილება ამ ვაუჩერთან დაკავშირებულ საქონლის მიწოდებად ან მომსახურების გაწევად.
2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ერთჯერადი ვაუჩერის სანაცვლოდ საქონლის/მომსახურების ფაქტობრივი მიწოდება არ განიხილება დამოუკიდებელ დასაბეგრ ოპერაციად.
3. სხვა დასაბეგრი პირის სახელით მოქმედი დასაბეგრი პირის მიერ ერთჯერადი ვაუჩერის გადაცემა განიხილება იმ დასაბეგრი პირის მიერ განხორციელებულ, ამ ვაუჩერთან დაკავშირებულ საქონლის მიწოდებად/ მომსახურების გაწევად, რომლის სახელითაც ეს პირი მოქმედებს.
4. თუ საკუთარი სახელით მოქმედი დასაბეგრი პირი, რომელიც ახორციელებს საქონლის მიწოდებას/მომსახურების გაწევას, არ არის ერთჯერადი ვაუჩერის გამომცემი პირი, მიიჩნევა, რომ მან მიაწოდა ვაუჩერთან დაკავშირებული საქონელი/მომსახურება ამ ვაუჩერის გამომცემ დასაბეგრ პირს.
5. მიწოდებლის მიერ მრავალჯერადი ვაუჩერის სანაცვლოდ საქონლის ფაქტობრივი მიწოდება ან მომსახურების ფაქტობრივი გაწევა განიხილება დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციად. ამასთანავე, ამ მრავალჯერადი ვაუჩერის ყველა წინა გადაცემა დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციად არ განიხილება.
6. თუ მრავალჯერადი ვაუჩერის გადაცემას ახორციელებს დასაბეგრი პირი, რომელიც არ არის ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციის განმახორციელებელი, ნებისმიერი მომსახურების გაწევა, რომელიც შესაძლებელია განისაზღვროს როგორც საქონლის დისტრიბუციის/გაყიდვების ხელშეწყობის ან მისი მსგავსი მომსახურება, დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციად განიხილება.

მუხლი 161. უკუდაბეგვრა

1. დღგ-ით უკუდაბეგვრის წესით იბეგრება:

- ა) საგადასახადო აგენტისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე მომსახურების გაწევა პირის მიერ, რომელიც არ არის დაფუძნებული ან ჩვეულებრივ არ ცხოვრობს საქართველოში, ან საქართველოში არ გააჩნია ფიქსირებული დაწესებულება, რომელიც მონაწილეობს ამ მომსახურების გაწევაში;

ბ) სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) კრედიტორისთვის საკუთრებაში გადაცემა;

გ) საგადასახადო აგენტისთვის საქართველოს ტერიტორიის გარეთ გაწეული მომსახურების ან/და საქონლის პროდუქტის (საპროექტო დოკუმენტაცია, ტექნიკური დოკუმენტაცია, ტექნოლოგიური სქემა, პროგრამა და სხვა) მიწოდება ინტერნეტით ან ელექტრონული კომუნიკაციის სხვაგვარი საშუალებით, თუ იგი არ კვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს ინტეგრირებული სქემის ან სხვა სახის ინფორმაციის მატარებლის საშუალებით;

დ) საბაჟო საწყობში ამ კოდექსის 164¹ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში პირისგან შეძენილი უცხოური საქონელი, რომელიც თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო პროცედურში ექცევა.

2. ამ მუხლის მიზნისთვის საგადასახადო აგენტად განიხილება:

ა) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „გ“ ქვეპუნქტების მიზნისთვის – ნებისმიერი პირი, რომელიც დაფუძნებულია საქართველოში(გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირის და თიზ-ის საწარმოსი) ან საქართველოში გააჩნია ფიქსირებული დაწესებულება, რომელიც მონაწილეობს ამ მომსახურების გაწევაში;

ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიზნისთვის – პირი (კრედიტორი), რომელიც სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში საკუთრებაში იღებს მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგანს (საქონელს);

გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის მიზნისთვის – პირი, რომელიც საქონელს თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო პროცედურში აქცევს.

3. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო აგენტი აწარმოებს დღგ-ის დარიცხვას:

ა) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – მომსახურებისთვის გასაცემ თანხაზე;

ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – საკუთრებაში მიღებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) საბაზრო ფასზე, დღგ-ის გარეშე;

გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში:

გ.ა) თუ საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისაგან გათავისუფლებული – საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხაზე;

გ.ბ) თუ საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისაგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება – საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებაზე.

4. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო აგენტის მიერ საგადასახადო ორგანოში ანგარიშგების წარდგენისა და დარიცხული გადასახადის ბიუჯეტში გადახდის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

5. ამ მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საქონლის საბაზრო ფასზე დღგ-ის დარიცხვის ვალდებულება არ ეკისრება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ პირს. ამასთანავე, მიიჩნევა, რომ ამ საქონელზე მან განახორციელა შესაბამისი ოდენობის დღგ-ის ჩათვლა.

6. დღგ-ით უკუდაბეგვრის წესით არ იბეგრება საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად გათავისუფლებულია დღგ-ისგან.

მუხლი 161¹. ცალკეულ შემთხვევებში დღგ-ით დაბეგვრა

1. საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ან სხვა ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციებისა) გადახდევინების მიზნით საქონლის აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით

რეალიზაცია (მიწოდება) იბეგრება დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის (საქონლის მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდას უზრუნველყოფს საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამასთანავე, ამ შემთხვევაში დღგ-ით არ იბეგრება:

ა) საცხოვრებელი ბინის/სახლის მიწოდება;

ბ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;

გ) სეს ესნ 8703 კოდში აღნიშნული მსუბუქი ავტომობილის ან/და 8711 კოდში აღნიშნული მოტოციკლის (მოპედის ჩათვლით) მიწოდება;

დ) ფიზიკური პირის (გარდა ინდივიდუალური მეწარმისა) საკუთრებაში არსებული ქონების მიწოდება.

2. „გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით სამეურვეო ქონების აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით რეალიზაცია იბეგრება დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის (სამეურვეო ქონების მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდას უზრუნველყოფს საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამასთანავე, გარდა სამეურვეო ქონების ერთიანი კომპლექსის სახით რეალიზაციის(მიწოდების) შემთხვევისა, დღგ-ით არ იბეგრება:

ა) ინდივიდუალური მეწარმის საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის/სახლის მიწოდება;

ბ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;

გ) ავტოსატრანსპორტო საშუალების მიწოდება;

დ) სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის მიწოდება.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში:

ა) საქონლის სარეალიზაციო ფასი (მყიდველის მიერ გადახდილი/გადასახდელი ანაზღაურება) მოიცავს დღგ-ის თანხას;

ბ) საქონლის მიწოდების დღგ-ით დაბეგვრისას არ ვრცელდება ამ კოდექსის 170-ე-172-ე მუხლების მოქმედება.

4. ამ მუხლით გათვალისწინებული ოპერაციების დღგ-ით დაბეგვრისა და დღგ-ის თანხის ბიუჯეტში გადახდის წესი განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

მუხლი 161². ცალკეული საქონლის მიწოდების დაბეგვრის სპეციალური სქემა

1. მეორადი ნივთის, ხელოვნების ნიმუშის, საკოლექციო ან ანტიკვარული ნივთის მიწოდება შესაძლებელია დღგ-ით დაიბეგროს დაბეგვრის სპეციალური სქემის (შემდგომში - „სპეციალური სქემა“) მიხედვით.

2. დასაბეგრი დილერის მოგების მარჟა არის სხვაობა საქონლის მიწოდების ფასსა და მის შესყიდვის ფასს შორის.

3. დასაბეგრი დილერის მიერ იმპორტირებული საქონლის შესყიდვის ფასი, რომელიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს მოგების მარჟის გაანგარიშებისას, არის დღგ-ით დასაბეგრი თანხა ამ საქონლის იმპორტისას.

4. საქონლის მიწოდების შედეგად დღგ-ით დასაბეგრი თანხა მიიღება დასაბეგრი დილერის მიერ მიღებული მოგების მარჟის ოდენობის 1.18-ზე გაყოფის შედეგად.

5. სპეციალური სქემის გამოყენების შემთხვევაში, დასაბეგრი დილერი ვალდებულია განახორციელოს საგადასახადო ორგანოს ინფორმირება.

6. დასაბეგრ დილერს არ აქვს უფლება, მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა, თუ საქონლის მიწოდება იბეგრება სპეციალური სქემით.

7. დასაბეგრ პირს არ აქვს უფლება, მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა, მისთვის დასაბეგრი დილერის მიერ მიწოდებულ ან მისაწოდებელ საქონელთან დაკავშირებით, თუ ამ საქონლის მიწოდება სპეციალური სქემით იბეგრება.

8. დასაბეგრი დილერი უფლებამოსილია არ გამოიყენოს სპეციალური სქემა და ამ სქემას დაბეგვრას დაქვემდებარებული ნებისმიერი საქონლის მიწოდება დაბეგროს დღგ-ით ამ კოდექსით დადგენილი წესით. ამ შემთხვევაში:

ა) დასაბეგრ დილერს დადგენილი წესით უფლება აქვს, ჩაითვალოს მის მიერ საქონლის იმპორტზე ან შემენაზე გადახდილი/გადასახდელი დღგ;

ბ) პირს, რომელმაც შეიძინა საქონელი დასაბეგრი დილერისგან უფლება აქვს, დადგენილი წესით ჩაითვალოს მის მიერ საქონლის შეძენაზე გადახდილი/გადასახდელი დღგ.

9. ამ მუხლით გათვალისწინებული სპეციალური სქემის გამოყენების (მათ შორის, ასეთ შემთხვევებში საგადასახადო ანგარიშფაქტურის გამოწერის) და ამ სქემის გამოყენების შესახებ საგადასახადო ორგანოს ინფორმირების წესს, აგრეთვე ხელოვნების ნიმუშების, საკოლექციო და ანტიკვარული ნივთების სახეებს, რომლის მიწოდება შესაძლებელია დაიბეგროს სპეციალური სქემის მიხედვით, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

თავი XXIII. დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების ადგილი

მუხლი 162. საქონლის მიწოდების ადგილი

1. საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს საქონელი მიწოდების განხორციელების მომენტში, თუ არ ხორციელდება საქონლის გაგზავნა ან ტრანსპორტირება.

2. თუ საქონლის გაგზავნა ან ტრანსპორტირება ხორციელდება მიმწოდებლის, შემძენის ან მესამე პირის მიერ, საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს საქონელი მისი შემძნთან გაგზავნის ან ტრანსპორტირების დაწყების მომენტში.

3. თუ ხორციელდება მიმწოდებლის, შემძენის ან მესამე პირის მიერ გაგზავნილი ან ტრანსპორტირებული საქონლის დამონტაჟება ან აწყობა, საცდელი გაშვებით ან მის გარეშე, მიმწოდებლის მიერ ან მისი დავალებით, საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება საქონლის მონტაჟის ან აწყობის ადგილი.

4. ერთიანი გამანაწილებელი სისტემის მეშვეობით გაზის ან ელექტროენერგიის სავაჭრო შუამავლისთვის მიწოდების შემთხვევაში, მიწოდების ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც სავაჭრო შუამავალს დაფუძნებული აქვს თავისი საქმიანობა ან სადაც მას გააჩნია ფიქსირებული დაწესებულება, რომლისთვისაც ხორციელდება ამ საქონლის მიწოდება, ხოლო თუ არ არსებობს საქმიანობის დაფუძნების ადგილი ან ფიქსირებული დაწესებულება – ადგილი, სადაც მას გააჩნია მუდმივი მისამართი ან სადაც იგი ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

5. ერთიანი გამანაწილებელი სისტემის მეშვეობით გაზის ან ელექტროენერგიის მიწოდებისას, თუ ამას არ ითვალისწინებს ამ მუხლის მე-4 ნაწილი, საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება მომხმარებლის მიერ ამ საქონლის ფაქტობრივი გამოყენებისა და მოხმარების ადგილი.

6. თუ ფაქტობრივად არ ხორციელდება მომხმარებლის მიერ გაზის ან ელექტროენერგიის სრულად ან ნაწილობრივ მოხმარება, საქონელი, რომელიც არ იქნა მოხმარებული, მიიჩნევა გამოყენებულად და მოხმარებულად იმ ადგილზე, სადაც მომხმარებელი ახორციელებს საკუთარ საქმიანობას ან გააჩნია ფიქსირებული დაწესებულება, რომლისთვისაც ხორციელდება საქონლის მიწოდება. თუ არ არსებობს საქმიანობის ადგილი ან ფიქსირებული დაწესებულება, მიიჩნევა, რომ საქონელი გამოყენებული და მოხმარებულია მომხმარებლის მიერ იმ ადგილზე, სადაც მას გააჩნია მუდმივი მისამართი ან სადაც იგი ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

მუხლი 162¹. მომსახურების გაწევის ადგილი

1. თუ ამ მუხლის შესაბამისად მომსახურება საქართველოს ტერიტორიაზე გაწეული, მიიჩნევა, რომ იგი არ გაწეულა სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე, ხოლო თუ მომსახურება არ არის გაწეული საქართველოს ტერიტორიაზე, იგი განიხილება სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე გაწეულად.

2. მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრის მიზნისთვის პირი (გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირისა) დასაბეგრ პირად განიხილება მისთვის გაწეულ ნებისმიერ მომსახურებასთან დაკავშირებით.

3. თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის დადგენილი:

ა) მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების მიმღები არის დაფუძნებული, თუ მომსახურების მიმღები არის დასაბეგრი პირი. ამასთანავე, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება მომსახურების მიმღების ფიქსირებული დაწესებულებისთვის, რომელიც არ მდებარეობს იქ, სადაც მომსახურების მიმღები არის დაფუძნებული, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ფიქსირებული დაწესებულების მდებარეობის ადგილი. დაფუძნების ადგილის ან ფიქსირებული დაწესებულების არარსებობის შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების მიმღებს აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს;

ბ) მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების გამწევი (დასაბეგრი პირი) არის დაფუძნებული, თუ მომსახურების მიმღები არ არის დასაბეგრი პირი. ამასთანავე, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება მომსახურების გამწევის ფიქსირებული დაწესებულების მიერ, რომელიც არ მდებარეობს იქ, სადაც მომსახურების გამწევი არის დაფუძნებული, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ფიქსირებული დაწესებულების მდებარეობის ადგილი. დაფუძნების ადგილის ან ფიქსირებული დაწესებულების არარსებობის შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების გამწევს აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

4. უძრავ ნივთთან დაკავშირებული მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს უძრავი ნივთი, მათ შორის:

ა) უძრავი ნივთის ექსპერტის და აგენტის მომსახურება;

ბ) სამშენებლო სამუშაოების მომზადების და კოორდინაციის მომსახურება (სამშენებლო მოედანზე კონტროლის და ზედამხედველობის განხორციელება).

5. სხვა პირის სახელით და დავალებით მოქმედი შუამავლის მიერ არადასაბეგრი პირისთვის გაწეული მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, რომელიც ამ მუხლის შესაბამისად არის იმ ოპერაციის განხორციელების ადგილი, რომლისთვისაც ხორციელდება ეს საშუამავლო მომსახურება.

6. არადასაბეგრი პირისთვის კულტურული, სახელოვნებო, სამეცნიერო, განათლების, გასართობი, ფიზიკური კულტურის და სპორტულ ან მსგავსი ღონისძიებების, როგორიცაა წარმოდგენა, პრეზენტაცია ან გამოფენა, ასევე ამ ღონისძიებების ორგანიზების მომსახურების (მათ შორის, დამხმარე მომსახურების) გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს ღონისძიებები ფაქტობრივად ხორციელდება.

7. დასაბეგრი პირისთვის კულტურული, სახელოვნებო, სამეცნიერო, განათლების, გასართობი, ფიზიკური კულტურის და სპორტულ ან მსგავსი ღონისძიებებზე, როგორიცაა წარმოდგენა, პრეზენტაცია ან გამოფენა შესვლის/დაშვების უფლების ან/და ასეთ შესვლის/დაშვების უფლებასთან დაკავშირებული დამხმარე მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს ღონისძიებები ფაქტობრივად ხორციელდება.

8. მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება მისი ფაქტობრივად განხორციელების ადგილი, თუ არადასაბეგრი პირისთვის გაწეულია რომელიმე შემდეგი მომსახურება:

ა) ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული დამხმარე მომსახურება, რაც მოიცავს ჩატვირთვას, გადმოტვირთვას, გადაფუთვას, დასაწყობებას და საქონლის შენახვას გადაზიდვისას, საქონლის შეფუთვას ტრანსპორტირების მიზნით, დოკუმენტაციის მომზადებას საბაჟო ფორმალობების დასრულებამდე, ინსპექტირებას, შემოწმებასთან დაკავშირებულ მომსახურებას და სხვა მსგავს მომსახურებებს;

ბ) მოძრავი ნივთის ან მასთან დაკავშირებული მომსახურების შეფასება.

9. მგზავრისთვის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ხორციელდება ტრანსპორტირება, გავლილი მანძილის პროპორციულად.

10. არადასაბეგრი პირისთვის საქონლის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ხორციელდება ტრანსპორტირება, გავლილი მანძილის პროპორციულად.

11. საარესტორნო ან/და საზოგადოებრივი კვების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს მომსახურება ფაქტობრივად ხორციელდება.

12. სატრანსპორტო საშუალების მოკლევადიანი იჯარის მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს სატრანსპორტო საშუალება ფაქტობრივად გადადის მომხმარებლის განკარგულებაში.

13. არადასაბეგრ პირზე სატრანსპორტო საშუალების გაქირავების/იჯარის ადგილი, გარდა მოკლევადიანი იჯარისა, არის ადგილი, სადაც მომხმარებელი არის დაფუძნებული, აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს. ამასთანავე, არადასაბეგრ პირზე სასეირნო კატერის გაქირავების (გარდა მოკლევადიანი იჯარისა) ადგილი, არის ადგილი, სადაც სასეირნო კატერი, ფაქტობრივად გადადის მომხმარებლის განკარგულებაში.

14. არადასაბეგრი პირისთვის მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც იგი არის დაფუძნებული, გააჩნია მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს, თუ მისთვის გაწეულია რომელიმე შემდეგი მომსახურება:

ა) ტელესაკომუნიკაციო მომსახურება;

ბ) რადიო და ტელესამაუწყებლო მომსახურება;

გ) ელექტრონულად გაწეული მომსახურება;

დ) საავტორო უფლების, პატენტის, ლიცენზიის, სავაჭრო ნიშნის ან სხვა მსგავსი უფლების გადაცემა ან დათმობა;

ე) სარეკლამო მომსახურება;

ვ) საკონსულტაციო, საინჟინრო, იურიდიული, საბუღალტრო და სხვა მსგავსი მომსახურება, აგრეთვე, მონაცემთა დამუშავება და ინფორმაციის მიწოდების მომსახურება;

ზ) ამ ნაწილით გათვალისწინებული ეკონომიკური საქმიანობის ან უფლების მთლიანად ან ნაწილობრივ შესრულების ან განხორციელებისგან თავის შეკავების ვალდებულება;

თ) საბანკო, ფინანსური და სადაზღვევო ოპერაციები, მათ შორის გადაზღვევა, გარდა სეიფის იჯარისა;

ი) პერსონალით უზრუნველყოფა;

კ) მოძრავი ნივთის იჯარით გადაცემა, გარდა ნებისმიერი სახის სატრანსპორტო საშუალების იჯარისა;

ლ) ბუნებრივი აირისა და ელექტროენერგიის გამანაწილებელ სისტემებზე დაშვებისა და მათი მეშვეობით ტრანსპორტირების ან გადაცემის და აღნიშნულთან უშუალოდ დაკავშირებული სხვა მომსახურებების უზრუნველყოფა;

15. ამ მუხლის მე-3, მე-12 – მე-14 ნაწილებით გათვალისწინებული ნებისმიერი მომსახურება განიხილება:

ა) სხვა ქვეყანაში გაწეულად, თუ ის ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე, მაგრამ ამ მომსახურებით ფაქტობრივი სარგებლობა და მისი გამოყენება ხდება საქართველოს ტერიტორიის გარეთ;

ბ) განიხილება საქართველოში გაწეულად, თუ ის ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიის გარეთ, მაგრამ ამ მომსახურებით ფაქტობრივი სარგებლობა და მისი გამოყენება ხდება საქართველოში.

თავი XXIII¹. დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დრო

მუხლი 163. საქონლის მიწოდების/ მომსახურების გაწევის დრო

1. საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის მომენტში, თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

2. თუ საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა (გარდა ამ კოდექსის 160-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა), ერთ საგადასახადო წელში არ სრულდება და ანაზღაურება გათვალისწინებულია ეტაპობრივად, დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება იმ საანგარიშო

პერიოდში, რომელშიც გათვალისწინებულია შესაბამისი ანაზღაურების თანხის გადახდა.

3. თუ თანხა, სრულად ან ნაწილობრივ, ანაზღაურებულია საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების გაწევამდე, ანაზღაურებული თანხის შესაბამისი დღგ-ის გადახდა ხორციელდება, ანაზღაურების თანხის გადახდის საანგარიშო პერიოდის მიხედვით.

4. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-3 ნაწილის:

ა) „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება დასაბეგრი პირის მიერ მისი წარმოებული შენობის/ნაგებობის (ძირითად საშუალების) ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენების დაწყების მომენტში;

ბ) „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება საქონლის არაეკონომიკურ საქმიანობაში ან არამიზნობრივად (გამოყენება ისეთი მიზნისთვის, რომელიც არ უკავშირდება დასაბეგრი პირის საქმიანობას) გამოყენების მომენტში;

გ) „დ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ოპერაციების დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება შესაბამისი პირის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის/დღგ-ის რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში;

დ) „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციების დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება ტურისტული საწარმოს სტატუსის გაუქმების მომენტში.

5. ამ კოდექსის 160¹-ე მე-2 ნაწილის:

ა) „ა“ ან „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციების დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება, აქტივის არამიზნობრივი გამოყენების (გამოყენება ისეთი მიზნისთვის, რომელიც არ უკავშირდება დასაბეგრი პირის საქმიანობას) ან მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევის მომენტში, ამ მუხლის მე-6 ნაწილის მოთხოვნების გათვალისწინებით;

ბ) „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება სამშენებლო, სამონტაჟო ან სარემონტო მომსახურების დასრულების მომენტში.

6. თუ არ დადგა ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული პირობა, დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება:

ა) არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება რეგულარულად ან უწყვეტად;

ბ) გარდა ამ კოდექსის 160³ მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა, უძრავი ნივთის მიწოდებისას, საკუთრების უფლების რეგისტრაციისთვის მარეგისტრირებელ ორგანოში წარსადგენი საკუთრების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის შედგენის მომენტში, ხოლო თუ საკუთრების უფლების რეგისტრაცია (გადაცემა) დამოკიდებულია ამ დოკუმენტის მხარის (მხარეების) მიერ გარკვეული ვალდებულების შესრულებაზე ან/და პირობის დადგომაზე – ასეთი ვალდებულების შესრულების/პირობის დადგომის მომენტში;

გ) ამ კოდექსის 160-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში - საქონლის ფაქტობრივად გადაცემის მომენტში;

დ) ამ კოდექსის 160³ მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – სამშენებლო, სამონტაჟო და სარემონტო მომსახურების დასრულების მომენტში.

7. დასაბეგრი ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრის დროდ განიხილება არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღე, თუ საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტრო- ან თბოენერგიის, გაზის ან წყლის) მიწოდება ხორციელდება რეგულარულად ან უწყვეტად. ამასთანავე, თუ პირი მიწოდებას აღრიცხავს საანგარიშო პერიოდის სხვადასხვა დღეს არა კალენდარული თვის, არამედ გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის ოდენობის მიხედვით, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს როგორც საანგარიშო პერიოდს, ისე საანგარიშოს წინა პერიოდს, ასეთ შემთხვევაში საანგარიშო პერიოდში მიწოდებულად ჩაითვლება საანგარიშო პერიოდის სხვადასხვა დღის მიხედვით აღრიცხული (გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის ოდენობის

მიხედვით აღრიცხული) საქონლის ოდენობა, მიუხედავად საანგარიშო პერიოდში ფაქტობრივად მიწოდებულისა.

მუხლი 163¹. იმპორტის დრო

საქონლის იმპორტის დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის მომენტში, ხოლო თუ საქონელი არ იბეგრება იმპორტის გადასახადით ან გათავისუფლებულია იმპორტის გადასახადისგან – მომენტში, როდესაც ეს საქონელი დაიბეგრებოდა, ამ გადასახადისგან გათავისუფლებული რომ არ ყოფილიყო.

თავი XXIII². დასაბეგრი თანხა

მუხლი 164. დასაბეგრი თანხა საქონლის მიწოდებისას/მომსახურების გაწევისას

1. თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა მოიცავს საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებით მომხმარებლიდან ან მესამე პირიდან მიღებულ ან მისაღებ სრულ ანაზღაურებას, საქონლის/მომსახურების ფასთან პირდაპირ დაკავშირებული სუბსიდიის ჩათვლით. აღნიშნული დებულება გამოიყენება საქონლის/ მომსახურების გაცვლის ოპერაციის (ზარტერული ოპერაციის) შემთხვევაშიც.

2. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-3 ნაწილის:

ა) „ა-ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის შესყიდვის ფასი ამ ან ანალოგიურ საქონელზე, ან თუ ასეთი არ არსებობს – მისი წარმოების ფასი, რომელიც შესაბამის შემთხვევებში დგინდება საქონლის გამოყენების, გასხვისების, დასაკუთრების(მფლობელობაში დარჩენის) ან დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში;

ბ) „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის საბაზრო ფასი;

გ) „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის სხვაობა ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ქ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულ ბრუნვასა და ტურისტული საწარმოს ან/და სასტუმროს ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ სასტუმროს (ობიექტის/მისი ნაწილის) ფუნქციონირების შედეგად დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა) დეკლარირებულ (მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ აღნიშნული ობიექტის მიხედვით დამატებით დარიცხულ) თანხას შორის.

3. ამ კოდექსის 160¹ მუხლის მე-2 ნაწილის:

ა) „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის გასაწევი მომსახურების სრული ღირებულება.

ბ) „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის მომსახურების საბაზრო ფასი.

4. დღგ-ით დასაბეგრი თანხა მოიცავს:

ა) გადასახადებს, მოსაკრებლებს, საფასურებს და გადასახდელებს, დღგ-ის გარდა;

ბ) თანმდევ ხარჯებს, მათ შორის, საკომისიო, შეფუთვის, ტრანსპორტირების, დაზღვევის ხარჯებს. ამასთანავე, ხარჯი, რომელიც იფარება ცალკეული ხელშეკრულებით, განიხილება თანმდევ ხარჯად.

5. დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არ მოიცავს:

ა) შემცირებულ ფასს (ფასდაკლებას) წინასწარი გადახდისთვის;

ბ) საქონლის/მომსახურების შემძენისთვის მინიჭებულ და მის მიერ მიწოდების მომენტისთვის მიღებულ ფასდაკლებას ან სხვა დათმობას;

გ) დასაბეგრი პირის მიერ საქონლის/მომსახურების შემძენისგან მიღებულ თანხას, როგორც სხვისი სახელითა და დავალებით გაწეული ხარჯების ანაზღაურებას. ამასთანავე, დასაბეგრი პირი ვალდებულია დასაბუთოს ამ ქვეპუნქტში მითითებული ხარჯების ფაქტობრივი მოცულობა და მას არ აქვს უფლება ჩაითვალოს აღნიშნულთან დაკავშირებით გადახდილი დღგ.

6. მრავალჯერადი ვაუჩერით გათვალისწინებული საქონლის მიწოდებისას/მომსახურების გაწევისას დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის ამ ვაუჩერისთვის გადახდილი ანაზღაურება, ხოლო ანაზღაურების შესახებ ინფორმაციის არარსებობის შემთხვევაში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა მიიღება მრავალჯერად ვაუჩერში ან მასთან დაკავშირებულ დოკუმენტაციაში მითითებული ღირებულების 1.18-ზე გაყოფის შედეგად.

7. ურთიერდამოვიდებულ პირებს შორის განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციის დროს დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი, თუ:

ა) დასაბეგრი ოპერაციის ანაზღაურების თანხა დაბალია მის საბაზრო ფასზე და საქონლის/მომსახურების შემძენს ამ კოდექსის შესაბამისად არ აქვს დღგ-ის სრულად ჩათვლის უფლება;

ბ) დასაბეგრი ოპერაციის ანაზღაურების თანხა დაბალია მის საბაზრო ფასზე და საქონლის/მომსახურების მიმწოდებელს ამ კოდექსის შესაბამისად არ აქვს დღგ-ის სრულად ჩათვლის უფლება ან მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე;

გ) დასაბეგრი ოპერაციის ანაზღაურების თანხა მაღალია მის საბაზრო ფასზე და საქონლის/მომსახურების მიმწოდებელს არ აქვს დღგ-ის სრულად ჩათვლის უფლება.

8. მრავალჯერადი (დაბრუნებადი) საქონლის/ტარის ხარჯები არ შეიტანება დღგ-ით დასაბეგრ თანხაში. ამასთანავე, თუ აღნიშნული საქონელი არ დაბრუნდა, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა კორექტირებდა. ამ ნაწილის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

9. საერთაშორისო სატელეფონო საკომუნიკაციო მომსახურებისას დასაბეგრი ოპერაციის თანხაში არ გაითვალისწინება უცხოური საწარმოსთვის გაწეული ასეთი მომსახურებიდან მიღებული ან მისაღები თანხა.

მუხლი 164¹. დასაბეგრი თანხა საბაზო პროცედურების დროს

1. საქონლის იმპორტისას დასაბეგრი თანხა არის საქონლის ღირებულება საბაზო მიზნებისთვის.

2. თუ დასაბეგრი თანხა არ მოიცავს ქვემოთ ჩამოთვლილ კომპონენტებს, მასში შეიტანება:

ა) უცხო ქვეყანაში ან/და საქართველოში კუთვნილი გადასახადი, მოსაკრებელი, საფასური ან სხვა გადასახდელი, დღგ-ის გარდა;

ბ) თანმდევი ხარჯები, როგორიცაა საკომისიო, შეფუთვის, სატრანსპორტო და სადაზღვევო ხარჯები, რომელიც გაიწევა საქონლის დანიშნულების ადგილამდე.

3. დასაბეგრი თანხა არ მოიცავს:

ა) შემცირებულ ფასს (ფასდაკლებას) წინასწარი გადახდისთვის;

ბ) შემძენისთვის მინიჭებულ და მის მიერ მიწოდების მომენტისთვის მიღებულ ფასდაკლებას ან სხვა დათმობას.

4. საბაზო საწყობში მიწოდებული საქონლის იმპორტის შემთხვევაში, თუ:

ა) საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული, იმპორტისას გადასახდელი დღგ-ის თანხის გადახდა ხორციელდება იმპორტის თანხიდან გამომდინარე, ხოლო იმპორტიორის მიერ საბაზო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხა დღგ-ით დაიბეგრება უკუდაბეგვრის წესით;

ბ) საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება, იმპორტიორის მიერ საბაზო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულება დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგვრის წესით;

გ)საქონლის იმპორტი დღგ-ით იბეგრება, ხოლო საქონლის მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, იმპორტიორი იმპორტისას გადასახდელ დღგ-ის თანხას გადაიხდის იმპორტის თანხიდან გამომდინარე.

5. საქონლის ექსპორტი/რეექსპორტი განხორციელებულად მიიჩნევა, თუ ხდება ამ საქონლის ექსპორტის პროცედურაში დეკლარირება ან მისი რეექსპორტი, რომლის დროსაც, ექსპორტის/რეექსპორტის თანხა არის საქონლის საბაჟო ღირებულება.

თავი XXIV. დასაბეგრი პირის რეგისტრაცია

მუხლი 165. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია

1. დასაბეგრი პირი, რომელიც დაფუძნებულია ან ცხოვრობს/იმყოფება საქართველოში, ვალდებულია, მის მიერ ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების ჯამური თანხის 100 000 ლარზე გადაჭარბების დღიდან, არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღეში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის მიზნით, მიმართოს საგადასახადო ორგანოს.

2. დასაბეგრ პირს, დღგ-ის გადამხდელის ვალდებულებები წარმოეშობა, იმ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით), რომლის მიხედვითაც დასაბეგრი ოპერაციების ჯამურმა თანხამ 100 000 ლარს გადაჭარბა.

3. დასაბეგრი პირი, რომელიც საქართველოში აწარმოებს აქციზურ საქონელს, ვალდებულია აქციზური საქონლის მიწოდებამდე დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს.

4. რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირი, თუ რეორგანიზაციის რომელიმე მხარე არის დღგ-ის გადამხდელი, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ რეორგანიზაციის დასრულებიდან არაუგვიანეს 10 დღისა.

5. დღგ-ის გადამხდელი პარტნიორისგან/წევრისგან შენატანის სახით საქონლის/მომსახურების მიღების შემთხვევაში საწარმო/ამხანაგობა ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ შენატანის განხორციელებიდან არაუგვიანეს 10 დღისა.

6. პირს შეუძლია ნებაყოფილობით გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად. ამ შემთხვევაში იგი დღგ-ის გადამხდელად განიხილება საგადასახადო ორგანოსთვის მიმართვის დღიდან, მაგრამ არაუგვიანეს სავალდებულო რეგისტრაციისთვის გათვალისწინებული ვადისა.

7. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების ჯამური თანხის განსაზღვრისას, არ გაითვალისწინება დასაბეგრი ოპერაციები, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, გარდა:

ა) ამ კოდექსის შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული ფინანსურ ან უძრავ ნივთთან დაკავშირებული ოპერაციებისა, თუ ამ ოპერაციების განხორციელება დასაბეგრი პირის ძირითადი საქმიანობაა;

ბ) საქონლის ექსპორტის ოპერაციებისა;

გ) ამ კოდექსის 172-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა.

8. რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირის, დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების ჯამური თანხის განსაზღვრისას, გაითვალისწინება რეორგანიზაციის მხარეების დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციები, ამ მუხლით დადგენილი წესით.

9. ამ მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, დასაბეგრი პირი, რომელიც არ არის დაფუძნებული საქართველოში ან აქვს ფიქსირებული დაწესებულება საქართველოში, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის მიზნით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს არაუგვიანეს მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების განხორციელების საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა, თუ მის მიერ განხორციელებული მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების ადგილი ამ კოდექსის შესაბამისად არის საქართველო და ეს ოპერაცია არ იბეგრება უკუდაბეგვრის წესით.

10. დღგ-ის გადამხდელის რეგისტრაციის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 165¹. დღგ-ის რეგისტრაციის გაუქმება

1. თუ პირის მიერ ბოლო 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა ოპერაციებისა, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ამ კოდექსის 165-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ა-გ“ ქვეპუნქტების გათვალისწინებით) ჯამური თანხა დღგ-ის გარეშე არ აღემატება 100 000 ლარს და მისი დღგ-ის გადამხდელად უკანასკნელი რეგისტრაციის თარიღიდან 1 წელია გასული, პირს შეუძლია მიმართოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

2. პირის თანხმობის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, ამ მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნების გაუთვალისწინებლად, საკუთარი ინიციატივით გააუქმოს ამ პირის დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია. ამ ნაწილის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

3. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია უქმდება:

ა) საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაციისას – სახელმწიფო/სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების თარიღიდან;

ბ) პირის გარდაცვალებისას – გარდაცვალების თარიღიდან;

გ) დღგ-ის რეგისტრაციის გაუქმების თაობაზე პირის განცხადებისას ან თანხმობისას პირის წერილობითი მიმართვის/ თანხმობის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან;

დ) „გადახდისუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებისას – სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ განჩინების გამოქვეყნებიდან.

4. დღგ-ის გადამხდელის რეგისტრაციის გაუქმების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 165². დღგ-ის გადახდაზე ვალდებული პირები

1. დღგ-ის გამოანგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ ან რეგისტრაციაზე ვალდებულ პირს, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულების გარეშე, დღგ-ის გამოანგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა:

ა) პირს, რომელიც ახორციელებს საქონლის იმპორტს;

ბ) საგადასახადო აგენტს, ოპერაციებზე, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად უკუდაბეგვრის წესით იბეგრება;

გ) საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელ უფლებამოსილ პირს, ამ საქონლის რეალიზაციისას საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ან სხვა ფულადი ვალდებულების (გარდა, სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციისა) გადახდევინების მიზნით, აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით;

დ) საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელ უფლებამოსილ პირს, სამეურვეო ქონების რეალიზაციისას „გადახდისუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით.

თავი XXIV¹. დღგ-ის განაკვეთი, საგადასახადო პერიოდი და ანგარიშგება

მუხლი 166. დღგ-ის განაკვეთი

დღგ-ის განაკვეთია 18 პროცენტი.

მუხლი 167. საგადასახადო პერიოდი

დღგ-ის საანგარიშო პერიოდია კალენდარული თვე.

მუხლი 168. დეკლარირების წესი

1. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული დასაბეგრი პირი ვალდებულია საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს დღგ-ის დეკლარაცია არაუგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა და ამავე ვადაში გადაიხადოს გადასახადი.

2. საქონლის იმპორტისას დღგ-ის თანხის გადახდა ხორციელდება იმპორტის გადასახადის გადახდისთვის დადგენილი წესის შესაბამისად, გარდა ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

3. სეს ესნ 8401-9033 კოდებში მითითებული იმ საქონლის იმპორტისას, რომლის ნუსხას განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა, დარიცხული დღგ-ის გადახდა ხორციელდება საქონლის გაშვებიდან არაუგვიანეს 45 დღისა.

4. უკუდაბეგვრისას საგადასახადო აგენტი (გარდა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირისა) ვალდებულია დარიცხული დღგ-ის თანხა გადაიხადოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით, არაუგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

5. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია „გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ განჩინების კანონიერ ძალაში შესვლიდან 15 დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებამდე სრული/არასრული საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) შესაბამისი წარუდგენელი დეკლარაციები. ამასთანავე, გადასახადის გადამხდელი გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების შემდეგ სრული/არასრული საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) შესაბამისად დღგ-ის დეკლარაციებს არ წარადგენს.

თავი XXV. დღგ-ისგან გათავისუფლება

მუხლი 169. ზოგადი დებულებები

1. ეს თავი განსაზღვრავს დასაბეგრი ოპერაციების დღგ-ისგან გათავისუფლების შემთხვევებს.

2. ამ კოდექსის 170-ე და 171-ე მუხლებით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციები დღგ-ისგან გათავისუფლებულია დღგ-ის ჩათვლის უფლების გარეშე, რაც ნიშნავს, რომ ამ ოპერაციების განხორციელების შემთხვევაში დასაბეგრ პირს არ აქვს უფლება ჩაითვალოს დღგ, ამ ოპერაციებზე გაწეულ ხარჯებთან დაკავშირებული დღგ.

3. ამ კოდექსის 172-ე მუხლით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციები დღგ-ისგან გათავისუფლებულია, დღგ-ის ჩათვლის უფლებით, რაც ნიშნავს, რომ ამ ოპერაციების განხორციელების შემთხვევაში დასაბეგრ პირს, აქვს უფლება, ამ კოდექსით დადგენილი წესით ჩაითვალოს ამ ოპერაციებზე გაწეულ ხარჯთან დაკავშირებული დღგ.

4. დასაბეგრ პირს აქვს უფლება არ გამოიყენოს ამ კოდექსით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათი და დღგ-ით დაბეგროს ამ კოდექსის 171-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ოპერაციები. ამ ნაწილის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი 170. შეღავათები სამედიცინო, განათლების, კულტურის, სპორტის და სოციალურ სფეროში

1. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია:

ა) სტაციონარული/ამბულატორიული სამედიცინო მომსახურება/მკურნალობის მომსახურება და მასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურებები, რომელსაც ახორციელებს პირი, რომელსაც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად აქვს სამედიცინო საქმიანობის უფლება;

ბ) სამედიცინო მომსახურების გარეშე პირის მიერ, რომელსაც საქართველოს კანონმდებლობის

შესაბამისად აქვს სამედიცინო ან/და პარასამედიცინო საქმიანობის უფლება;

გ) კბილის ტექნიკოსის მიერ პროფესიული საქმიანობის ფარგლებში გაწეული მომსახურება, აგრეთვე სტომატოლოგის ან/და კბილის ტექნიკოსის მიერ კბილის პროთეზირების მომსახურების გაწევა;

დ) ავადმყოფისთვის ან დაშავებული პირისთვის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევა სპეციალურად ამ მიზნისთვის შექმნილი სატრანსპორტო საშუალებით.

ე) საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ განათლების მომსახურების გაწევა, აგრეთვე მასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის მიწოდება;

ვ) კერძო მასწავლებლის მიერ სასკოლო და საუნივერსიტეტო განათლების მომსახურების გაწევა, რომელიც ხორციელდება საგანმანათლებლო დაწესებულების მეშვეობით;

ზ) 18 წლამდე ასაკის ფიზიკური პირისთვის სახელოვნებო და სასპორტო სწავლების მომსახურების გაწევა. აგრეთვე, ორგანიზაციის მიერ სასპორტო ან/და ფიზიკურ აღზრდასთან/განათლებასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა პირისთვის, რომელიც ახორციელებს ამ საქმიანობას;

თ) საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა, რომელიც უშუალოდ არის დაკავშირებული მოსახლეობის სოციალურ უზრუნველყოფასთან, მათ შორის, სააღმზრდელო დაწესებულებებში ან/და ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებში ბავშვთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების გაწევა ან/და ავადმყოფთა, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, 60 წელზე მეტი ასაკის პირთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების გაწევა და მოხუცებულთა თავმესაფარისთვის საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა;

ი) ბავშვისა და მოზარდის უფლებების დაცვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის მიწოდება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს მიერ;

კ) ორგანიზაციის მიერ მისი საქმიანობის მიზნიდან გამომდინარე, საკუთარი წევრებისთვის დადგენილი საწევროების სანაცვლოდ მომსახურების გაწევა და მასთან უშუალოდ დაკავშირებული საქონლის მიწოდება;

ლ) კულტურის სფეროში მომსახურების გაწევა და მასთან უშუალოდ დაკავშირებული საქონლის მიწოდება სახელმწიფო ორგანოს ან საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული კულტურის სფეროს ორგანიზაციის მიერ;

მ) რელიგიური ორგანიზაციის მიერ პერსონალით უზრუნველყოფის მომსახურება ამ მუხლის „ა“, „ე“, „თ“ და „ი“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული რომელიმე საქმიანობის განხორციელების მიზნით;

ნ) მომსახურების გაწევა/საქონლის მიწოდება ორგანიზაციის მიერ, რომლის საქმიანობა გათავისუფლებულია ამ მუხლის „ა“, „ე“, „ზ“, „თ“, „ი“, „კ“ და „ლ“ ქვეპუნქტებიდან რომელიმე ქვეპუნქტის საფუძველზე, მხოლოდ ამ საქმიანობისთვის სახსრების მოზიდვის მიზნით;

ო) სახელმწიფოს მიერ დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში განხორციელებული უნივერსალური საფოსტო მომსახურება, გარდა მგზავრის გადაყვანის/ტრანსპორტირების მომსახურების და მასთან დაკავშირებით საქონლის მიწოდებისა;

ჰ) დაკრძალვასთან დაკავშირებული სარიტუალო მომსახურების (მათ შორის, ავტოტრანსპორტით მომსახურების) გაწევა;

ჟ) დიაბეტური პურის მიწოდება, რომელიც მიწოდებისას მარკირებულია ასეთად;

რ) საქართველოს საპატრიარქოს მიერ ჯვრის, სანთლის, ხატის, წიგნის, კალენდრისა და სხვა საღვთისმსახურო საგნის მიწოდება, რომლებიც გამოიყენება მხოლოდ რელიგიური მიზნით;

ს) ტაძრის ან საეკლესიო ნაგებობის რესტავრაცია და მოხატვა;

ტ) საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსთან შეთანხმებით მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაში შეტანილი, ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ან/და საკულტო-რელიგიური დანიშნულების კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების სარესტავრაციო,

სარეაბილიტაციო, საპროექტო და კვლევითი სამუშაოების შესრულება.

2. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათების გამოყენების წესი და კრიტერიუმები.

მუხლი 171. ცალკეული კატეგორიის ოპერაციების გათავისუფლება დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე

1. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია:

ა) ფინანსური ოპერაციები/ფინანსური მომსახურება;

ბ) ლატარიებით, აზარტული და მომგებიანი თამაშობებით მომსახურების გაწევა, გარდა 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ს“ ქვეპუნქტისა;

გ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;

დ) ფიზიკური პირისთვის საცხოვრებელი ბინის (სახლის) მასზე დამაგრებული მიწით მიწოდება, თუ მიმწოდებელი ამ ქონებას აწვდის იმ ფიზიკურ პირს:

დ.ა) რომლისგანაც ეს ქონება მიიღო მისი ან/და სხვა ფიზიკური პირის სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში;

დ.ბ) რომლის ქონებაც აუქციონის ან სხვა წესით შეიძინა მისი ან/და სხვა ფიზიკური პირის ფულადი ვალდებულების გადახდევინების მიზნით;

ე) ელექტრონული მატარებლების (დისკების) საშუალებით სალექციო კურსების მიწოდება, რომლებიც საგანმანათლებლო ხასიათისაა და შეიძლება წიგნის ფორმითაც გამოიცეს;

ვ) სეს ესნ 4901, 4902 და 4904 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (ჟურნალების, გაზეთების, ნოტების) რეალიზაციის მომსახურების, ბეჭდვის მომსახურების ან/და ჟურნალ-გაზეთების მიერ სარეკლამო მომსახურების გაწევა;

ზ) სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული უძრავი ნივთის მიწოდება, რომლის რეალიზაციით მიღებული შემოსავლები შეიტანება ბიუჯეტში;

თ) სახელმწიფო ქონების მიწოდება პრივატიზაციის პროგრამის მიხედვით;

ი) ამხანაგობის წილის (ქონებაზე წინასწარი რეგისტრაციის უფლების) მიწოდება, თუ ამ წილზე (უფლებაზე) არ არის მიმაგრებული/განპიროვნებული ქონება, გარდა წილის (უფლების) სანაცვლოდ ქონების საკუთრებაში გადაცემის შემთხვევისა;

კ) იმ საქონლის ლიზინგი, რომლის მიწოდება ამ კოდექსის შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებულია ჩათვლის უფლების გარეშე;

ლ) რეგულირებადი ფასებითა და ტარიფებით საქალაქო და შიგარაიონულ მარშრუტებზე სამგზავრო ტრანსპორტით (გარდა ტაქსისა) მომსახურების გაწევა;

მ) ადგილობრივი თვითმმართველობისთვის დასახლებულ ტერიტორიაზე დაგვა-დასუფთავებისა და ნარჩენების მართვის მომსახურების გაწევა;

ნ) შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ აქციზური ან/და არააქციზური საქონლის სავალდებულო ნიშანდების/მარკირების მომსახურების გაწევა;

ო) ფიზიკური პირის მიერ მის საკუთრებაში არსებული ამ კოდექსის 26¹ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მიწოდება, თუ ახალი მესაკუთრე (ფიზიკური პირი) იკავებს ძველი მესაკუთრის ადგილს ძველ მესაკუთრესა და ტურისტულ საწარმოს შორის არსებულ სახელშეკრულებო ურთიერთობაში;

პ) ამხანაგობის მიერ თავისი წევრისთვის (თანამფლობელისთვის) ქონების მიწოდება (განაწილება), თუ ამხანაგობის წევრები არიან მხოლოდ ფიზიკური პირები, ამხანაგობის წევრთა შემადგენლობა არ

შეცვლილა ამხანაგობის დაფუძნებიდან ქონების გადაცემის (განაწილების) მომენტამდე და ამხანაგობა განაწილების მომენტისთვის არ არის დღგ-ის გადამხდელი. ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის ამხანაგობის წევრის გარდაცვალებისას ამხანაგობის წილის მემკვიდრეზე გადასვლა ან „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით ამხანაგობის წევრის წილის რეალიზაცია არ განიხილება ამხანაგობის წევრთა შემადგენლობის ცვლილებად;

ჟ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 4820 20 000 00 კოდში მითითებული საქონლის მიწოდება;

რ) ამხანაგობის წილის (ქონებაზე წინასწარი რეგისტრაციის უფლების) მიწოდება, თუ ამ წილზე (უფლებაზე) არ არის მიმაგრებული/განპიროვნებული ქონება, გარდა წილის (უფლების) სანაცვლოდ ქონების ინდივიდუალურ საკუთრებაში მიღების შემთხვევისა;

ს) თიზ-ის საწარმოს მიერ იგივე თიზ-ის სხვა საწარმოსთვის საქონლის მიწოდება;

ტ) თიზ-ის საწარმოს მიერ იგივე თიზ-ის სხვა საწარმოსთვის მომსახურების გაწევა, აგრეთვე თიზ-ის საწარმოს მიერ არარეზიდენტისთვის (გარდა საქართველოში არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულებისა) ამ კოდექსის 25-ე მუხლის მე-7 ნაწილის შესაბამისად საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული მომსახურების გაწევა;

ჟუ) საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე წარმოშობილი ან წარმოებული საქონლის საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიიდან სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირისთვის მიწოდება;

ჟ) ელექტროენერგეტიკული სექტორის რეაბილიტაციისთვის საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით უცხოეთის სახელმწიფოების ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტით დაფინანსებული სამშენებლო-სამონტაჟო, სარემონტო, სარესტავრაციო, საცდელ-საკონსტრუქტორო ან/და გეოლოგიურ-სამიებო მომსახურების გაწევა;

ქ) მომსახურების გაწევა ხელშეკრულებების საფუძველზე, რომელთაც სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციისთვის, ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით აფინანსებს უცხოური ორგანიზაცია და რომელთა მონაწილე ერთ-ერთი მხარეა საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანო;

ღ) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისთვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების, აგრეთვე ზემოაღნიშნული კანონით განსაზღვრული ხელშეკრულებების ან/და ნავთობისა და გაზის ოპერაციების საწარმოებლად გაცემული ლიცენზიების შესაბამისად ინვესტორებისა და საოპერაციო კომპანიებისთვის ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა;

ჟუ) ამ კოდექსის 173-ე მუხლის „ა-ო“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქონლის მიწოდება.

2. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია დასაბეგრი პირის მიერ იმ საქონლის მიწოდება, რომელიც მის მიერ გამოყენებულია მხოლოდ ამ კოდექსის 170-ე მუხლის პირველი ნაწილის ან მხოლოდ ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა-გ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული რომელიმე საქმიანობისთვის, თუ აღნიშნული საქონლის შეძენისას არ წარმოშობილა და არ გამოყენებულა დღგ-ის ჩათვლის უფლება.

მუხლი 172. გათავისუფლება დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით

1. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია საქონლის ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული შემდეგი საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა:

ა) საქონლის მიწოდება ღია ზღვაში ან მგზავრების ფასიანი გადაყვანისთვის ან კომერციული, საწარმოო ან თევზჭერის საქმიანობისთვის ან სამაშველო ან ზღვაში დახმარების ოპერაციისთვის ან ნაპირთან ახლოს თევზაობისთვის განკუთვნილი ხომალდის საწვავით ან სურსათით მოსამარაგებლად;

ბ) საქონლის მიწოდება სეს ესნ 8906 10 00 კოდით გათვალისწინებული საბრძოლო ხომალდის საწვავით ან სურსათით მოსამარაგებლად, რომელიც ტოვებს საქართველოს ტერიტორიას;

გ) ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხომალდის მიწოდება, გადაკეთება, შეკეთება, ტექნიკური მომსახურება, ფრახტი ან იჯარა და ასეთ ხომალდზე დამონტაჟებული ან გამოყენებული აღჭურვილობის მიწოდება, იჯარა, შეკეთება ან ტექნიკური მომსახურება;

დ) ამ მუხლის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულის გარდა, სხვა მომსახურების გაწევა ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხომალდის ან მისი ტვირთის უშუალო საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად;

ე) საპარო ხომალდის საწვავით ან სურსათით მომარაგება;

ვ) საპარო ხომალდის მიწოდება, გადაკეთება, შეკეთება, ტექნიკური მომსახურება ან იჯარა. აგრეთვე, ასეთ ხომალდზე დამონტაჟებული ან გამოყენებული აღჭურვილობის მიწოდება, იჯარა, შეკეთება ან ტექნიკური მომსახურება;

ზ) ამ მუხლის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულის გარდა, სხვა მომსახურების გაწევა ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხომალდის ან მისი ტვირთის უშუალო საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად;

თ) ექსპორტში, რეექსპორტში, გარე გადამუშავებაში ან ტრანზიტში მოქცეული ან ტრანზიტისთვის განკუთვნილი (რაც დასტურდება საქონლის თანმხლები დოკუმენტებით) საქონლის გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა. ამასთანავე, ასეთ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებულ მომსახურებას განეკუთვნება:

თ.ა) გადაზიდვისას ტვირთის ან/და სატრანსპორტო და გადაზიდვის საშუალების გაგზავნასთან/მიღებასთან დაკავშირებული მომსახურება, აგრეთვე აეროპორტის, ნავსადგურის, სარკინიგზო ან საავტომობილო სადგურის/ვაგზლის მიერ გაწეული მომსახურება;

თ.ბ) აერო- ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება;

თ.გ) საექსპედიტორო მომსახურება;

თ.დ) ტვირთის დოკუმენტაციის მომზადების, ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების (მათ შორის, დატვირთვისა და გადმოტვირთვის), ტრანსპორტირებისთვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება;

თ.ე) ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება;

ი) მგზავრთა და ბარგის გადაზიდვის მომსახურებისა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ გაგზავნის ან დანიშნულების პუნქტი მდებარეობს საქართველოს ფარგლების გარეთ და ასეთ გადაზიდვაზე გაფორმებულია ერთიანი სატრანსპორტო დოკუმენტი. ამასთანავე, ასეთ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებულ მომსახურებას განეკუთვნება:

ი.ა) მგზავრის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გაგზავნასთან/მიღებასთან დაკავშირებული მომსახურება, აგრეთვე აეროპორტების, ნავსადგურების, სარკინიგზო და საავტომობილო ვაგზლების მიერ გაწეული მომსახურება;

ი.ბ) აერო- ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება, აგრეთვე სააერნაოსნო მომსახურებაზე ზედამხედველობა;

ი.გ) ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების (მათ შორის, დატვირთვისა და გადმოტვირთვის), ტრანსპორტირებისთვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება;

ი.დ) მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთების რეალიზაციის მომსახურება;

ი.ე) აეროპორტებისა და ნავსადგურების საბაჟო კონტროლის ზონაში მგზავრთა მომსახურება, რომლის ღირებულება შედის საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთის ფასში;

ი.ვ) ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება.

2. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია მომსახურების გაწევა სხვა პირის სახელით მოქმედი შუამავლის მიერ, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ ოპერაციებში ან

3. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ და მათთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისთვის, ამ წარმომადგენლობათა და დიპლომატიური მისიების წევრების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის და რომლის გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

4. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია შემდეგი საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა:

ა) თბოელექტროსადგურებისთვის ბუნებრივი აირის მიწოდება;

ბ) სახელმწიფოსთვის ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობისთვის აქტივების გამოტანა იმ საწარმოს კაპიტალიდან, რომლის წილის/აქციების 50 პროცენტზე მეტი სახელმწიფოს ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის საკუთრებაშია;

გ) სახელმწიფოსთვის ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობისთვის საქონლის უსასყიდლოდ გადაცემა ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა;

დ) საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პროექტების (მათ შორის, მოსამზადებელი ეტაპის) განმახორციელებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების მიერ, რომლებთანაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს გაფორმებული აქვს პროექტის განხორციელების უფლებამოსილების შესახებ ხელშეკრულება, ამ პროექტების ფარგლებში საქონლის სხვა პირებისთვის გადაცემა;

ე) საქონლის მიწოდება საქართველოს ფარგლებს გარეთ (საქონლის ექსპორტი/რეექსპორტი) რომელიც ხორციელდება საქონლის მიმწოდებლის მიერ ან საქონლის შემძენის მიერ, რომელიც არ არის დაფუძნებული საქართველოში.

ამასთანავე, თუ მგზავრის მიერ საქონელი პირადი ბარგით უნდა იქნეს გადატანილი, ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათი გამოიყენება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მგზავრი არ ცხოვრობს საქართველოში (პასპორტში ან კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ნებისმიერ სხვა პირადობის დამადასტურებელ დოკუმენტში დაფიქსირებული ადგილი არ არის საქართველო), საქონლის საქართველოდან ტრანსპორტირება ხორციელდება მისი მიწოდებიდან 90 დღის განმავლობაში და საქონლის ფასი, დღგ-ის ჩათვლით, აღემატება 600 ლარს.

შენიშვნა: მგზავრის მიერ პირადი ბარგით გადატანის შემთხვევაში, ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

ვ) საქონლის იმპორტის, საბაჟო საწყობის, დროებითი შემოტანის, შიდა გადამუშავების ან თავისუფალი ზონის პროცედურაში მოქცევამდე საქართველოს ტერიტორიაზე მდებარე პუნქტებს შორის საქონლის გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული, ამ მუხლის პირველი ნაწილის „თ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევა, გარდა ტვირთის შენახვის მომსახურებისა;

ზ) საქართველოს ტერიტორიაზე შემოტანამდე იმპორტის, საბაჟო საწყობის, დროებითი შემოტანის, შიდა გადამუშავების ან თავისუფალი ზონის პროცედურაში მოქცეული საქონლის საქართველოს საბაჟო საზღვრიდან საბაჟო დეკლარაციაში მითითებულ დანიშნულების პუნქტამდე გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული, ამ მუხლის პირველი ნაწილის „თ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევა, გარდა ტვირთის შენახვის მომსახურებისა;

თ) საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში სამოქალაქო საავიაციო რეისებისა და საავიაციო სამუშაოების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების მიწოდება;

ი) სატრანსპორტო გადაზიდვისას გამოყენებული ცარიელი სატრანსპორტო საშუალებების (მათ შორის, კონტეინერებისა და ვაგონების) მიმართ გაწეული სატრანსპორტო, დატვირთვის, გადმოტვირთვისა და შენახვის მომსახურება;

კ)საქართველოს ტერიტორიაზე არარეზიდენტის კუთვნილი ვაგონით/კონტეინერით სარკინიგზი გადაზიდვის განხორციელებისას არარეზიდენტის მიერ ვაგონით/კონტეინერით სარგებლობის მომსახურების გაწევა, გარდა ვაგონის/კონტეინერის საიჯარო ხელშეკრულებით გადაცემის შემთხვევისა;

ლ)საქართველოს ტერიტორიის ფარგლების გარეთ საქართველოს რეზიდენტის კუთვნილი ვაგონით/კონტეინერით სარკინიგზო გადაზიდვის განხორციელებისას საქართველოს რეზიდენტის მიერ ვაგონით/კონტეინერით სარგებლობის მომსახურების გაწევა;

მ) სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირის მიერ საქონლის საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მიწოდება;

ნ) თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტში საქართველოს საქონლის მიწოდება რეალიზაციისთვის და თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტში საქონლის რეალიზაცია ან/და კვების მომსახურების გაწევა;

ო) საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის ოქროს მიწოდება;

ჟ) ტუროპერატორის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებული შემოყვანა და მისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდება.

ჟ) საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ტვირთის შემოტანისას გემისთვის გაწეული მომსახურება (კერძოდ, პორტის, საზღვაო-სალოცმანო სამსახურისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახურის მიერ გაწეული მომსახურება);

რ) საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის მიწოდება;

ს) ლატარიებით, აზარტული და მომგებიანი თამაშობებით მომსახურების გაწევა „ლატარიების, აზარტული და მომგებიანი თამაშობების მოწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული იმ ლატარიის ორგანიზატორის მიერ, რომლის წილის 50 პროცენტზე მეტს ფლობს სახელმწიფო;

ტ)სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევინების, მათ შორის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში პირის ქონების (გარდა ფულისა) სახელმწიფოს, ავტონომიური რესპუბლიკის ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში გადაცემა, აგრეთვე სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციების გადახდევინების მიზნით პირის ქონების რეალიზაცია/გადაცემა;

ჟ) საქართველოში წარმოებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის (გარდა სეს ესნ 0407 11 000 00 და 0407 21 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლისა (კვერცხისა) და 0207 11 სუბპოზიციაში მითითებული საქონლისა (შინაური ქათამი აუქნელი, ახალი ან გაციებული)) მიწოდება მის სამრეწველო გადამუშავებამდე (სასაქონლო კოდის შეცვლამდე);

ფ) საქართველოში მთლიანად წარმოებული საქონლისაგან მიღებული სეს ესნ 0201, 0203 11-0203 19, 0204 10 000 00-0204 23 000 00, 0204 50 110 00-0204 50 390 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (მათ შორის, გატარებული/დაკეპილი ფორმით არსებულის (ფარშის)), საქართველოს ბინადარი ცხოველისგან მიღებული პროდუქტის სამრეწველო გადამუშავების შედეგად წარმოებული ყველის, აგრეთვე სეს ესნ-ის 0802 22 000 00 კოდით გათვალისწინებული საქონლის (თხილი ნაჭუჭვაცლილი) მიწოდება;

ქ) ტურისტული საწარმოს მიერ სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის სხვა პირისთვის მიწოდება ამ ქონების უკან მიღების მიზნით. თუ ტურისტული საწარმო სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის სხვა პირისთვის მიწოდებიდან 2 წლის განმავლობაში სასყიდლიანი ხელშეკრულებით უკან მიიღებს იმავე აქტივებს, ოპერაცია ასევე თავისუფლდება დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით და ეს არის დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირების საფუძველი. ამ შემთხვევაში ტურისტულ საწარმოს უფლება აქვს, განახორციელოს დასაბეგრი ოპერაციის კორექტირება ამ კოდექსის 179-ე მუხლით დადგენილი წესით;

ღ) ტურისტული საწარმოს მიერ ან/და შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე ობიექტის/მისი ნაწილის სასტუმროდ ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მესაკუთრისთვის კალენდარული წლის განმავლობაში არაუმეტეს 60 დღის ვადით სასტუმრო მომსახურების (სასტუმროში ცხოვრების) უსასყიდლოდ მიწოდება;

ყ) საქართველოში მობილურ ან ფიქსირებულ ქსელში საერთაშორისო ზარის დასრულების მომსახურება.

შ) შიდა გადამუშავების პროცედურაში მოქცეული საქონლის გადამუშავების მიზნით აღნიშნული პროცედურის განმახორციელებელი პირის მიერ საქართველოს საბაჟო კოდექსის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილის „ჩ.ა“, „ჩ.ბ“, „ჩ.დ“ და „ჩ.ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული მომსახურებების გაწევა (გარდა იმ შემთხვევისა, თუ შემდგომ განხორციელდა გადამუშავებული საქონლის იმპორტი);

ჩ) ელექტროენერგიისა და გარანტირებული სიმძლავრის მიწოდება, გარდა ელექტროენერგიის მომხმარებლისთვის („ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული პირებისთვის) მიწოდებისა, აგრეთვე გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურება;

ც) საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში საპარო გადაყვანა-გადაზიდვის და საავიაციო სამუშაოების მომსახურების გაწევა;

ძ) შავი ან/და ფერადი ლითონების ჯართის და შავი ან/და ფერადი ლითონების ნარჩენების მიწოდება, თუ შესაძლებელია საქონლის მიმღები მხარის იდენტიფიცირება. ამასთანავე, მიიჩნევა, რომ საქონლის მიწოდების საანგარიშო პერიოდის მიხედვით საქონლის მიმღებმა პირმა შესაბამის საქონელზე მიიღო დღგ-ის ჩათვლა;

შენიშვნა: ამ ქვეპუნქტში მითითებული საქონელი არ მოიცავს შავი ლითონის სხმულებს, ზოდებს, ნაგლინს, სხვა პირველადი გადამუშავების ნედლეულს და ნახევარფაბრიკატებს, რომლებიც კლასიფიცირებულია სეს ესნ 7201, 7202, 7203, 7205, 7206, 7207 სასაქონლო პოზიციებში და 7204 50 000 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციაში;

წ) სეს ესნ 4901 და 4903 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (წიგნის) ან ელექტრონული ფორმის წიგნის მიწოდება, აგრეთვე ამ საქონლის რეალიზაციისა და ბეჭდვის მომსახურებების გაწევა;

ჭ) სეს ესნ 8702 90 90 კოდში შემავალი ელექტრომძრავიანი ავტობუსის (მათ შორის, ელექტრომძრავიანი მიკროავტობუსის) მიწოდება;

ხ) იმპორტირებულ საქონელთან დაკავშირებით გაწეული მომსახურება, თუ ამ მომსახურების ღირებულებას მოიცავს 164¹-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული დასაბეგრი თანხა.

5.ჩათვლის უფლებით დღგ-ისგან გათავისუფლებულია საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის იმპორტი, თუ აღნიშნული ხორციელდება საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებების ფარგლებში და ამ ხელშეკრულებების შესაბამისად ასეთი საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან.

მუხლი 173. გათავისუფლება დღგ-ისგან საქონლის იმპორტისას

დღგ-ისგან გათავისუფლებულია:

ა) საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი ნუსხის მიხედვით:

ა.ა) სამკურნალო/ფარმაცევტული მიზნისთვის განკუთვნილი სეს ესნ 28-ე და 29-ე ჯგუფებით გათვალისწინებული ნედლეულის ან/და სუბსტანციების იმპორტი;

ა.ბ) სამკურნალო/სამედიცინო მიზნისთვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი;

ა.გ) ბავშვობიდან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის, აგრეთვე მკვეთრად და მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის გადაადგილებისთვის აუცილებელი საქონლის იმპორტი;

ა.ე) ჩვილ ბავშვთა კვების პროდუქტების ან/და ბავშვთა ჰიგიენის ნაწარმის იმპორტი, რომლებიც მარკირებულია ასეთად;

ა. ვ) სეს ესნ 9619 00 000 00 კოდით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ბ) სეს ესნ 30-ე ჯგუფით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

გ) საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ რეგისტრირებული სეს ესნ 2844 კოდით გათვალისწინებული რადიოფარმპრეპარატების, სეს ესნ 8419 20 000 00, 9001 30 000 00, 9001 40 და 9001 50 კოდებით, სეს ესნ 9018–9022 კოდებით (გარდა 9022 29 000 00 კოდისა), 9025 11 200 00 და 9402 90 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის, სეს ესნ 8713 და 8714 20 000 00 კოდებით გათვალისწინებული ეტლების და მათი ნაწილების და საკუთნოების, სამედიცინო დანიშნულების რენტგენის ფირების, სამედიცინო დანიშნულების სადიაგნოსტიკო ტესტ-სისტემების, გლუკომეტრების (რომელთა ტესტ-სისტემები საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერაა რეგისტრირებული) იმპორტი;

დ) სეს ესნ 4801, 4802 55, 4802 61 100 00 და 4810 22 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ე) სეს ესნ 1211 90 980 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციით გათვალისწინებული ძირტკბილას ფესვების, 1211 20 000 00, 1301 20 000 00 და 1301 90 000 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციებით გათვალისწინებული ბუნებრივი გაუსუფთავებელი შელაქის, სეს ესნ 1504 20, 1515 30, 1520 00 000 00, 1702 11 000 00, 3912 12 000 00, 3912 31 000 00, 7010 10 000 00, 7010 90 790 00 და 9602 00 000 00 (ჟელატინის კაფსულები) კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ვ) სეს ესნ 0102 21, 0103 10 000 00, 0104 10 100 00, 0104 20 100 00, 0105 11, 0511 10 000 00, 0602 10, 2503 00, 2803 00, 3101 00 000, 3103–3105 (გარდა მექანიკური ნარევისა), 3808 91, 3808 92 და 3808 93 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ზ) სეს ესნ 8703 კოდით გათვალისწინებული მსუბუქი ავტომობილის ან/და სეს ესნ 8711 კოდით გათვალისწინებული მოტოციკლის (მოპედის ჩათვლით) იმპორტი;

თ) სეს ესნ 8903 სასაქონლო პოზიციით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ი) შემოსავლების სამსახურის ან/და შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ აქციზური მარკების იმპორტი;

კ) განძეულობის იმპორტი ან/და სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული მომრავი ნივთის იმპორტი;

ლ) დიაბეტური პურის იმპორტი, რომელიც მარკირებულია ასეთად;

მ) სეს ესნ 4901, 4902 და 4904 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (ჟურნალები, გაზეთები, ნოტები) იმპორტი;

ნ) სეს ესნ 8703 10 110 00 კოდით გათვალისწინებული სატრანსპორტო საშუალების იმპორტი;

ო) ფულის, გარდა საკოლექციო ნიმუშის ან/და ნუმიზმატური დანიშნულების მონეტისა), აგრეთვე, ფასიანი ქაღალდების იმპორტი;

პ) სეს ესნ 8701 90 110 00 – 8701 90 500 00 კოდებში აღნიშნული ტრაქტორებისთვის განკუთვნილი, სეს ესნ 8706 00 190 00, 8706 00 990 00, 8707 90 100 00, 8707 90 900 00, 8708 10 900 00, 8708 29 100 00 – 8708 40 900 00, 8708 50 900 00 – 8708 70 100 00, 8708 80, 8708 91, 8708 92, 8708 93, 8708 94 და 8708 99 კოდებში აღნიშნული შასის, ძარის, ნაწილებისა და მოწყობილობების, აგრეთვე სეს ესნ 8432 90 000 00 და 8433 90 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ჟ) ელექტროენერგიის წარმოებისთვის (თბოელექტრო-სადგურებისთვის) ბუნებრივი აირის იმპორტი;

რ) საქართველოს მთავრობის დადგენილებით დამტკიცებული ნუსხის მიხედვით სასოფლო-სამეურნეო პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების, სასოფლო-სამეურნეო კულტურების სათესი და სარგავი მასალების იმპორტი;

ს) საქართველოში ავტოსატრანსპორტო საშუალებით შემომსვლელი პირის ავტოსატრანსპორტო საშუალების ძრავას კვების სისტემასთან კონსტრუქციულად და ტექნოლოგიურად დაკავშირებულ სტანდარტულ ავზში არსებული საწვავის იმპორტი;

ტ) სეს ესნ 8802 11 100 00, 8802 12 100 00, 8802 20 100 00, 8802 30 100 00 და 8802 40 100 00 შესაბამის კოდებით გათვალისწინებული საქონლის ან/და სეს ესნ-ით მისთვის (სამოქალაქო ავიაციისთვის) განკუთვნილი საქონლის იმპორტი;

ჟ) საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის გადასაცემი ოქროს იმპორტი;

ფ) საქართველოს საბაჟო კოდექსის 107-ე მუხლით გათვალისწინებული დაბრუნებული საქონლის იმპორტი, თუ ეს საქონელი გათავისუფლდა საბაჟო გადასახადისაგან;

ქ) სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციისთვის, ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით საქართველოს სახელმწიფო ან/და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისთვის გადასაცემი საქონლის იმპორტი;

ღ) საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა და საკონსულო დაწესებულებათა ქონების იმპორტი;

ყ) საქონლის იმპორტი დიპლომატიური და საკონსულო შეთანხმების (საერთაშორისო) შესაბამისად, თუ ეს საქონელი გათავისუფლდა საბაჟო გადასახადისაგან;

შ) საქართველოს საბაჟო კოდექსის მე-10 წიგნის შესაბამისად იმპორტის გადასახადისგან გათავისუფლებული საქონლის იმპორტი, გარდა თიზ-იდან საქონლის იმპორტისა;

ც) შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ იმ საქონლის იმპორტი, რომელიც განკუთვნილია აქციზური ან/და არააქციზური საქონლის სავალდებულო ნიშანდების/მარკირების განსახორციელებლად.

ძ) გრანტის შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი გრანტის გამცემი ან მიმღები პირის მიერ;

წ) პირადი მოხმარების საგნებისა და საყოფაცხოვრებო ნივთების იმპორტი, რომლებიც განკუთვნილია ნავთობისა და გაზის ძებნა-ძიებისა და მოპოვების სამუშაოებში დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის;

ჯ) იმ საქონლის იმპორტი, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ და მათთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისთვის, ამ წარმომადგენლობათა დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის, იმ სახით, რა სახითაც ასეთი გათავისუფლება გათვალისწინებულია შესაბამისი საერთაშორისო შეთანხმებებით, რომელთა მონაწილეც არის საქართველო;

ჰ) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისთვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების, აგრეთვე ზემოაღნიშნული კანონით განსაზღვრული ხელშეკრულებების ან/და ნავთობისა და გაზის ოპერაციების საწარმოებლად გაცემული ლიცენზიების შესაბამისად ინვესტორებისა და საოპერაციო კომპანიებისთვის ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად საქონლის იმპორტი;

ჸ¹) საქონლის იმპორტი შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანოს მიერ აღიარებული საერთაშორისო წარმოამდგენლობის მიერ საერთაშორისო კონვენციით გათვალისწინებული პირობებით და ლიმიტის ფარგლებში;

ჸ²) თევზჭერის განმახორციელებელი პირის მიერ დაჭერილი იმ საქონლის პორტში იმპორტი, რომელიც არ არის დამუშავებული ან რომელმაც განიცადა გაყიდვის წინა დამუშავება;

ჸ³) საერთაშორისო საავიაციო რეისებისა და საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი ან/და მიწოდება, აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში სამოქალაქო საავიაციო რეისებისა და საავიაციო სამუშაოების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების იმპორტი;

ჰ⁴) სეს ესნ 4901 და 4903 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (წიგნის) იმპორტი;

ჰ⁵) სეს ესნ 8702 90 90 კოდით გათვალისწინებული ელექტროძრავიანი ავტობუსის (მათ შორის, ელექტროძრავიანი მიკროავტობუსის) იმპორტი;

ჰ⁶) ელექტროენერგეტიკული სექტორის რეაბილიტაციისთვის საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით უცხოეთის სახელმწიფოების ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტით დაფინანსებული საქონლის იმპორტი.

თავი XXVI. დღგ-ის ჩათვლა, კორექტირება და დაბრუნება

მუხლი 174. ზოგადი დებულებები

1. დღგ-ის ჩათვლა არის დასაბეგრი პირის უფლება შეიმციროს გადასახდელი დღგ-ის თანხა, საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ხარჯის სხვადასხვა კომპონენტის ღირებულებაზე პირდაპირ მიკუთვნებული დღგ-ის თანხით.

2. დღგ-ის ჩათვლის უფლება წარმოშობა, ჩასათვლელი დღგ-ის თანხის დარიცხვის ვალდებულების წარმოშობის (შესაბამისი ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრის) მომენტიდან.

3. დღგ-ის ჩათვლის უფლება აქვს მხოლოდ დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ დასაბეგრ პირს.

4. დღგ-ის ჩათვლის მიღების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი 175. დღგ-ის ჩათვლის უფლება

1. თუ საქონელი/მომსახურება გამიზნულია ან გამოიყენება დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებისთვის, დასაბეგრ პირს უფლება აქვს ჩაითვალოს:

ა) საქართველოს ტერიტორიაზე სხვა დასაბეგრი პირისგან ამ საქონლის/მომსახურების შემენისთვის გადახდილი/გადასახდელი დღგ;

ბ) ამ კარის შესაბამისად საქონლის მიწოდებად ან მომსახურების გაწევად განხილულ ოპერაციებთან დაკავშირებით გადასახდელი დღგ;

გ) საქონლის იმპორტისას გადახდილი/გადასახდელი დღგ;

დ) უკუდაბეგვრის წესით დაბეგვრის შემთხვევაში დარიცხული დღგ.

2. გარდა ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, დასაბეგრ პირს უფლება აქვს ჩაითვალოს საქონლის/მომსახურების შემენაზე გაწეულ ხარჯთან დაკავშირებული დღგ-ის თანხა, თუ საქონელი ან მომსახურება გამოიყენება:

ა) საქართველოს ტერიტორიის გარეთ მომსახურების გაწევისთვის/საქონლის მიწოდებისთვის, თუ იგი მიიღებდა დღგ-ის ჩათვლას ამ მომსახურების/საქონლის საქართველოში მიწოდების შემთხვევაში;

ბ) ამ კოდექსის 172-ე მუხლის შესაბამისად, დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულ ოპერაციებში;

გ) ფინანსური მომსახურებისთვის/ოპერაციებისთვის, თუ მომხმარებელი საქართველის ფარგლებს გარეთაა დაფუძნებული ან თუ ეს ოპერაციები უშუალოდ არის დაკავშირებული საქონელთან, რომელიც საქართველოდან უნდა იქნეს ექსპორტირებული.

მუხლი 176. დღგ-ით ჩათვლით სარგებლობის წესი

1. დღგ-ის ჩათვლის მიღების საფუძველია:

ა) ამ კოდექსის 175-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით და მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, საქონლის/მომსახურების შემენასთან დაკავშირებით ამ კოდექსით დადგენილი წესით გამოწერილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

ბ) ამ კოდექსის 175-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საქონლის იმპორტან დაკავშირებით, იმპორტის დეკლარაცია;

გ) დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის მიერ უკუდაბეგვრის შემთხვევაში დარიცხული და დღგ-ის დეკლარაციაში ასახული უკუდაბეგვრის დღგ-ის თანხა, რომელიც იმავდროულად ჩათვლის მიღების საფუძველია;

დ) ამ კოდექსის 161¹ -ე მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – მყიდველის მიერ საქონლის შეძენის დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტი, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს საქონლის შესაძენად გადახდილი თანხის (მათ შორის, დღგ-ის თანხის) ოდენობა;

ე) საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების საფუძველზე საქონლის იმპორტან დაკავშირებით დღგ-ის დარიცხვისას - დარიცხული დღგ-ის ბიუჯეტში გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

2. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ცალკეული შემთხვევები, როდესაც დღგ-ის ჩათვლა შესაძლებელია განხორციელდეს ამ მუხლის პირველი ნაწილისგან განსხვავებული საფუძვლით.

მუხლი 177. დღგ-ის პროპორციული ჩათვლა

1. თუ საქონელს ან მომსახურებას დასაბეგრი პირი იყენებს, როგორც ოპერაციებისთვის, რომელზეც აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, ისე ოპერაციებისთვის, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს, ხორციელდება დღგ-ის თანხის მხოლოდ იმ ნაწილის ჩათვლა, რომელიც მიეკუთვნება ოპერაციებს რომელზეც მას აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება.

2. დღგ-ის ჩასათვლელი ნაწილი გამოითვლება წილადის მიხედვით და ფიქსირდება პროცენტად, სადაც:

ა) მრიცხველი არის იმ ოპერაციების წლიური ბრუნვის თანხა, დღგ-ის გარეშე, რომელთან დაკავშირებითაც დღგ ექვემდებარება ჩათვლას ამ კოდექსის 175-ე მუხლის შესაბამისად;

ბ) მნიშვნელი არის იმ ოპერაციების წლიური ბრუნვის თანხა, დღგ-ის გარეშე, რომელიც მრიცხველშია ასახული და ოპერაციებისა, რომლებზეც დღგ არ ექვემდებარება ჩათვლას.

3. დღგ-ის ჩათვლას დაქვემდებარებული პროპორციული წილის გამოთვლისას, არ გაითვალისწინება ბრუნვის თანხა, რომელიც უკავშირდება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ საკუთარი საქმიანობისთვის გამოყენებული ძირითადი საშუალების მიწოდებას;

ბ) უძრავ ნივთთან დაკავშირებულ ან ფინანსურ ოპერაციებს, თუ ეს ოპერაციები არ არის დასაბეგრი პირის ძირითადი საქმიანობა.

4. საანგარიშო პერიოდის მიხედვით ჩასათვლელი დღგ-ის თანხა განისაზღვრება:

ა) წინა საგადასახადო წელს ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დაფიქსირებული წლიური პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, რომელიც ზუსტდება მიმდინარე საგადასახადო წლის წლიური პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, ამავე წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში;

ბ) ყოველ საანგარიშო პერიოდში, ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დაფიქსირებული თვის პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, რომელიც ზუსტდება მიმდინარე საგადასახადო წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში, წლიური პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, თუ წინა საგადასახადო წლის შესაბამისი წლიური პროცენტული მაჩვენებელი დაფიქსირებული არ არის.

5. თუ ძირითადი საშუალება დასაბეგრი პირის მიერ გამოიყენება ან გამიზნულია გამოსაყენებლად, როგორც ოპერაციებისთვის რომელზეც აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, ისე ოპერაციებისთვის, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს და ამ ოპერაციების გამიჯვნა შეუძლებელია, დღგ-ის ჩათვლა ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) თუ დასაბეგრი პირის მიერ წინა საგადასახადო წლის მიხედვით ოპერაციების თანხა, რომელზეც მას არ აქვს დღგ-ს ჩათვლის მიღების უფლება, საერთო ბრუნვის 20 პროცენტზე ნაკლებია, პირს უფლება აქვს, მიწოდება საშუალებაზე პირველივე საანგარიშო პერიოდში სრულად მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა,

ამასთანავე, ყოველი კალენდარული წლის ბოლოს გასაუქმებელი დღე-ის თანხა განსაზღვროს კალენდარული წლის საერთო ბრუნვის თანხაში ჩათვლის უფლების გარეშე დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წილის პროპორციულად;

ბ) დასაბეგრ პირს, გარდა ამ ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა, უფლება აქვს, ძირითად საშუალებაზე მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა მხოლოდ ყოველი კალენდარული წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციაში წლის განმავლობაში საერთო ბრუნვაში იმ დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წილის პროპორციულად, რომელზეც მას აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება.

6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილის მიზნებისათვის, ყოველწლიურად გასაუქმებელი (ამ მუხლის მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შემთხვევაში) ან ჩასათვლელი (ამ მუხლის მე-5 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის შემთხვევაში) დღგ-ის თანხა გაიანგარიშება:

ა) უძრავ ნივთზე – ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 10 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეათედის ოდენობით;

ბ) სხვა ძირითად საშუალებებზე – ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 5 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეხუთედის ოდენობით.

7. ამ მუხლის პირველი – მე-6 ნაწილები არ გამოიყენება, თუ კალენდარული წლის განმავლობაში ოპერაციების თანხა, რომელზეც მას არ აქვს დღგ-ს ჩათვლის მიღების უფლება საერთო ბრუნვის თანხის 5 პროცენტზე ნაკლებია. ასეთ შემთხვევაში დასაბეგრ პირს უფლება აქვს სრულად მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა.

8. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის/რეგისტრაციის გაუქმების ან ძირითადი საშუალებების მიწოდების დროს, ძირითად საშუალებებზე ჩასათვლელი/გასაუქმებელი დღგ-ის თანხა განისაზღვრება, საგადასახადო წლების მიხედვით ამ ძირითადი საშუალებების დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციებში გამოყენების პროპორციულად. ამ ნაწილის გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 178. შეზღუდვები დღგ-ის ჩათვლის უფლებაზე

დღგ-ის ჩათვლა არ ხორციელდება:

ა) სოციალური მიზნით ან გასართობი ღონისძიებებისთვის გაწეული ხარჯის ან წარმომადგენლობითი ხარჯის ღირებულებაზე მიკუთვნებულ დღგ-ის თანხაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი ღონისძიებების ფარგლებში განხორციელებული საქონლის/მომსახურების მიწოდება იბეგრება დღგ-ით;

ბ) ამ კოდექსის 174-ე – 177-ე მუხლების გათვალისწინებით, იმ დასაბეგრ ოპერაციაში გამოყენებულ ან გამოსაყენებლად გამიზნულ საქონელზე/მომსახურებაზე გაწეულ ხარჯის ღირებულებაზე მიკუთვნებულ დღგ-ის თანხებზე, რომლებზეც პირს არ აქვს დღგ-ის ჩათვლის უფლება;

გ) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით, რომლებიც არ იძლევა საქონლის/მომსახურების გამყიდველის იდენტიფიცირების საშუალებას ან არ არის გამოწერილი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

დ) საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით, რომელშიც ასახული დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების კალენდარული წლის დასრულებიდან გასულია 3 წელი. თუ დღგ-ის ჩათვლა განხორციელდა დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებიდან მე-3 წელს, დასაბეგრ ოპერაციაში მონაწილე მხარეების მიმართ (ამ ოპერაციის ფარგლებში) ამ კოდექსის მე-4 მუხლით განსაზღვრული პირველი, მე-3 და მე-5 ნაწილებით ხანდაზმულობის ვადა 1 წლით გრძელდება. ამასთანავე, დღგ-ის ჩათვლა ხორციელდება, ამ უფლების წარმოშობის საანგარიშო პერიოდის შესაბამისი დეკლარაციით (მათ შორის, შესწორებული დეკლარაციით), გარდა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა;

ე) საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით, რომელიც ასახავს ფიქტიურ გარიგებას ან უსაქონლო ოპერაციას.

მუხლი 179. დღგ-ის თანხის კორექტირება

1. დღგ-ის დასაბეგრი თანხა და შესაბამისად, დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა კორექტირდება, თუ შეიცვალა

გარემოებები/ფაქტორები, რის საფუძველზეც დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს განისაზღვრა დღგ-ით დასაბეგრი თანხა.

2. დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირება ხორცილდება, კორექტირების გამომწვევი გარემოების დადგომის საანგარიშო პერიოდში.

3. დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა არ უქმდება და არ კორექტირდება ამ კოდექსით დადგენილი წესით სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ჩამოწერის ან საქონლის დანაკარგის არსებობის შემთხვევაში.

4. დღგ-ით დასაბეგრი თანხის კორექტირების შემთხვევებს, აგრეთვე დოკუმენტის გამოწერისა და წარდგენის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 180. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

1. თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არის დადგენილი, დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული დასაბეგრი პირის მიერ, სხვა დასაბეგრი პირისთვის საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევის შემთხვევაში, გამოიწერება საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრულ შემთხვევებში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა შესაძლებელია გამოიწეროს გამარტივებული ფორმით.

2. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა გამოიწერება წერილობითი ან ელექტრონული ფორმით.

3. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული დასაბეგრი პირის მიერ საბოლოო მომხმარებლისთვის საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევისას, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა გამოიწერება მომხმარებლის მოთხოვნის შემთხვევაში.

4. თუ პირი საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტრო- ან თბოენერგიის, გაზის ან წყლის) მიწოდებას აღრიცხავს ციკლური დარიცხვებით, როდესაც მომხმარებლებთან ანგარიშსწორება ხორციელდება არა კალენდარული თვის, არამედ გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის ოდენობის მიხედვით, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს, როგორც საანგარიშო პერიოდს, ისე საანგარიშოს წინა პერიოდს, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა შეიძლება გამოიწეროს ასეთი პერიოდის (ციკლის) მიხედვით.

5. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის ფორმებს (მათ შორის, გამარტივებული ფორმის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის), რეკვიზიტებს, მისი გაცემის, აღრიცხვის და გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 181. დღგ-ის თანხის დაბრუნება

1. დასაბეგრ პირს წარმოეშობა დღგ-ის თანხის დაბრუნების უფლება, თუ საანგარიშო პერიოდში დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა, აღემატება დღგ-ის დასარიცხ თანხას.

2. გრანტის მიმღებ პირს, რომელმაც გრანტის ხელშეკრულების ფარგლებში შეიძინა საქონელი ან/და მომსახურება, უფლება აქვს ჩაითვალოს ან დაიბრუნოს ამ საქონლისთვის/მომსახურებისთვის გადახდილი დღგ, საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის ან უკუდაბეგვრისას ბიუჯეტში დღგ-ის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენის საფუძველზე.

3. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დღგ-ის ჩათვლა ან დაბრუნება ხორციელდება, თუ გრანტის მიმღებმა პირმა შესაბამისი დოკუმენტი საგადასახადო ორგანოს წარუდგინა დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების თვის დასრულებიდან, 3 თვის ვადაში.

4. ამ მუხლის პირველი - მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხორციელდება ამ კოდექსის 63-ე მუხლით დადგენილი წესით.

5. უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს საქართველოში შეძენილი საქონლის საქართველოს ტერიტორიიდან გატანისას უფლება აქვთ, დაიბრუნონ ამ საქონელზე გადახდილი დღგ-ის თანხა.

6. დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხორციელდება საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველის მიერ გამოწერილი სპეციალური ქვითრის საფუძველზე.

7. დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხორციელდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს ტერიტორიიდან საქონლის გატანა ხორციელდება მისი შეძენიდან 3 თვის განმავლობაში და შეძენილი

საქონლის ღირებულება ერთი ქვითრის მიხედვით აღემატება 200 ლარს (დღგ-ის გარეშე).

8. დღგ-ის თანხის დაბრუნების წესს, კრიტერიუმებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველი, აგრეთვე იმ საქონლის ნუსხას, რომელზედაც არ ვრცელდება ამ მუხლის მე-5-მე-7 ნაწილები, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 181¹. დღგ-ის თანხის დაბრუნება ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დასაბეგრი პირისთვის

1. ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დასაბეგრ პირს უფლება აქვს, დაიბრუნოს საქართველოში საქონლის (გარდა უძრავი ნივთისა)/ მომსახურების შეძენისას ან საქართველოში საქონლის იმპორტისას გადახდილი დღგ-ის თანხა, თუ აღნიშნული პირი აკმაყოფილებს ყველა შემდეგ პირობას.

ა) პირს საქართველოში არ გააჩნია ფიქსირებული დაწესებულება ან მისი საქმიანობის და მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი არ არის საქართველოში;

ბ) პირის მიერ საქართველოში შეძენილი საქონელი/მომსახურება ან იმპორტირებული საქონელი დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციებში გამოიყენება;

გ) მსგავსი ოპერაციის განხორციელების შემთხვევაში საქართველოში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი, ამ კოდექსის შესაბამისად, უფლებამოსილი იქნებოდა, ჩაეთვალა გადახდილი დღგ.

2. დღგ-ის თანხის დაბრუნების მიზნით, ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დასაბეგრი პირი ვალდებულია, დანიშნოს უფლებამოსილი წარმომადგენელი, რომელსაც ამ მუხლით გათვალისწინებული დღგ-ის თანხის დაბრუნების ფარგლებში ეკისრება გადასახადის გადამხდელისთვის ამ კოდექსით გათავალისწინებული ვალდებულებები.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული დღგ-ის თანხის დაბრუნების წესს და პირობებს, აგრეთვე კრიტერიუმებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს უფლებამოსილი წარმომადგენელი, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი“.

12. 193-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 193. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

აქციზური საქონლის რეალიზაციისას აქციზის გადამხდელი ვალდებულია საქონლის მიმღებს, მოთხოვნის შემთხვევაში, გამოუწეროს და გადასცეს ამ კოდექსის 180-ე მუხლით გათვალისწინებული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.“.

13. 199-ე მუხლის „კ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„კ) ამ კოდექსის 173-ე მუხლის „ლ“, „წ“, „ჭ“, „ხ“ და „ჯ“ ქვეპუნქტების მოთხოვნების შესაბამისად საქონლის იმპორტი.“.

14. 309-ე მუხლის:

ა) მე-12 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„12. 2009 წლის 7 აგვისტომდე შექმნილი ამხანაგობის მიერ საკუთარი წევრისთვის წილის სანაცვლოდ საქონლის/მომსახურების მიწოდების დღგ-ით და 2017 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდებზე მოგების გადასახადით დაბეგვრისას გამოიყენება 2009 წლის 7 აგვისტომდე მოქმედი ნორმები.“

ბ) მე-19 - 23-ე, 36-ე და 44-ე ნაწილები ამოღებული იქნეს;

გ) 57-ე ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„57. ამ კოდექსის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ჰ“ და „ჸ¹“ ქვეპუნქტების, 99-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ფ“ ქვეპუნქტის, 153-ე მუხლის 5¹ ნაწილის, 165² მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის, 165¹ მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის, 168-ე მუხლის მე-5 ნაწილის, 161¹ მუხლის მე-2 ნაწილის, 205-ე მუხლის 10¹ ნაწილის, 206-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ჸ⁴“ ქვეპუნქტისა და 272-ე მუხლის 3¹ ნაწილის მოქმედება არ ვრცელდება იმ პირებზე, რომელიც „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის

შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ახორციელებენ ელექტროენერგიის განაწილების საქმიანობას.“;

დ) 63-ე, 74-ე, 68-78-ე და 96-ე ნაწილები ამოღებული იქნეს;

ე) 98-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„98. 2017 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში მიწოდებულ საქონელზე/გაწეულ მომსახურებაზე, რომელზედაც ანაზღაურება/ანაზღაურების ნაწილი 2017 წლის 1 იანვრამდე (საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების გაწევამდე) იქნა გადახდილი, დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ მიიჩნევა საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის მომენტი. ამასთანავე, 2017 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში იმავე ოპერაციაზე საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების გაწევამდე გადახდილი ანაზღაურება/ანაზღაურების ნაწილი დღგ-ით იბეგრება ამ კოდექსის 163-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისაად.“;

ვ) 110-ე ნაწილის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის 111-ე ნაწილი:

„111. ქონების ლიზინგით გაცემის დღგ-ით დაბეგვრისთვის გამოიყენება, ამ კოდექსის 2020 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი ნორმები, თუ ლიზინგის ხელშეკრულება 2020 წლის 1 იანვრამდეა გაფორმებული“. მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს 2020 წლის 1 იანვრიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი სალომე ზურაბიშვილი

განმარტებითი ბარათი

„საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“

საქართველოს კანონის პროექტი

ა) ზოგადი ინფორმაცია კანონპროექტის შესახებ:

ა.ა) კანონპროექტის მიღების მიზეზი:

ა.ა.ა) პრობლემა, რომლის გადაჭრასაც მიზნად ისახავს კანონპროექტი:

საქართველოს ევროკავშირთან გაფორმებული ასოცირების შესახებ შეთანხმებით აღებული აქვს ვალდებულება დაუახლოვოს საგადასახადო კანონმდებლობა დამატებული ღირებულების გადასახადის (დღგ) საერთო სისტემის შესახებ, 2006 წლის 28 ნოემბრის საბჭოს 2006/112/EC დირქეტივას. კანონპროექტის შემუშავების მიზეზია, აღნიშნული ვალდებულების შესრულების აუცილებლობა.

ა.ა.ბ) არსებული პრობლემის გადასაჭრელად კანონის მიღების აუცილებლობა:

კანონპროექტით რეგულირდება დამატებული ღირებულების გადასახადთან დაკავშირებული საკითხები, კერძოდ, საგადასახადო კანონმდებლობა შესაბამისობაში მოდის დამატებული ღირებულების გადასახადის (დღგ) საერთო სისტემის შესახებ, 2006 წლის 28 ნოემბრის საბჭოს 2006/112/EC დირქეტივასთან, რაც შეუძლებელია საგადასახადო კოდექსში ცვლილებების განხორციელების გარეშე.

ა. ბ) კანონპროექტის მოსალოდნელი შედეგები:

კანონპროექტის შემუშავების მიზანია, საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის დამატებული ღირებულების გადასახადის (დღგ) საერთო სისტემის შესახებ, 2006 წლის 28 ნოემბრის საბჭოს 2006/112/EC დირქეტივასთან დაახლოება, საქართველოს მიერ ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ შეთანხმების შესაბამისად, რითაც იქმნება შესაძლებლობა დამკვიდრდეს საუკეთესო ევროპული პრაქტიკა.

ა.გ) კანონპროექტის ძირითადი არსი:

1. კანონპროექტით გათვალისწინებული ცვლილებები შეეხო საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალიწინებულ დღგ-ის მარეგულირებელ ყველა დებულებას, რის გამოც შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმები, კერძოდ, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის „კარი VII“, სრულად ჩამოყალიბდა ახალი

რედაქციით.

XXI-ე თავი განსაზღვრავს დღგ-ით დაბეგვრის ზოგადი პრინციპებს და განმარტავს გამოყენებული ტერმინების მნიშვნელობას დღგ-ის მიზნისთვის. განიმარტა ტერმინები, რომელთა ზუსტი ინტერპრეტაციას არსებითი მნიშვნელობა აქვს დღგ-ის მიზნისთვის. მათ შორის, განიმარტა დასაბეგრი პირის, ფიქსირებული დაწესებულების, დამხმარე, უშუალოდ დაკავშირებული, უწყვეტი, რეგულარული და ელექტრონული მომსახურებების, ვაუჩერის, მცირე ღირებულების საჩუქრის, დასაბეგრი დილერის, უძრავი ქონების, საბაზრო ფასის და სხვა არაერთი ტერმინის მნიშვნელობა.

იცვლება ეკონომიკური საქმიანობის განმარტება. დღგ-ის მიზნისთვის ეკონომიკურ საქმიანობად განიხილება სამეწარმეო საქმიანობის, საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევის ოპერაციების განმახორციელებელი პირების ნებისმიერი საქმიანობა, „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული საქმიანობა, აგრეთვე მატერიალური ან არამატერიალური ქონების გამოყენება, რეგულარული შემოსავლის მიღების მიზნით.

კანონპროექტის შესაბამისად, ზოგადად, დასაბეგრ პირად განიხილება ნებისმიერი პირი, რომელიც ნებისმიერ ადგილზე დამოუკიდებლად ახორციელებს ნებისმიერი სახის ეკონომიკურ საქმიანობას, მიუხედავად ამ საქმიანობის მიზნისა და შედეგისა.

დასაბეგრ პირად, როგორც წესი, არ განიხილება სახელმწიფო ხელისუფლების/ ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო და საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, მათვის სახელმწიფოსგან დელეგირებული ფუნქციების შესრულებასთან დაკავშირებული საქმიანობის ფარგლებში. ამასთანავე, დგინდება ამ წესიდან გამონაკლისი საქმიანობების ჩამონათვალი.

დაბეგვრის ობიექტის ძირითადი პრინციპი შენარჩუნებულია. დასაბეგრი ოპერაციებად განიხილება დასაბეგრი პირის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში, მხოლოდ კომპენსაციის სანაცვლოდ საქონლის/მომსახურების მიწოდება, აგრეთვე საქონლის იმპორტი. ამასთანავე, დასაბეგრ ოპერაციად აღარ განიხილება საქონლის დროებით შემოტანა.

XXII თავის შესაბამისად განისაზღვრა, რომ საქონლის მიწოდება არის მატერიალურ ქონების განკარგვაზე მესაკუთრის უფლების გადაცემა. არამატერიალური ქონების გადაცემა, განიხილება მომსახურების გაწევად;

კანონპროექტის მიხედვით, საქონლის მიწოდებად განიხილება საქონლის ფაქტობრივი გადაცემა საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულებით განვადების პირობით ან ლიზინგით, რომელიც ითვალისწინებს ამ საქონელზე საკუთრების უფლების გადაცემას.

აღსანიშნავია, რომ დასაბეგრი პირის მიერ მისი საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდება, აქტივების არამიზნობრივი ან არაეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენება, აგრეთვე, ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის შემდეგ აქტივის საკუთარ მფლობელობაში დატოვება, მხოლოდ იმ შემთხვევაში დაიბეგრება, თუ მას ამ აქტივებზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი.

ასევე, დასაბეგრი პირის მიერ საკუთარი წარმოების შენობა/ნაგებობის (ძირითად საშუალებების) მისი საქმიანობის ფარგლებში გამოყენება ან დასაბეგრი პირის მიერ სამშენებლო, სამონტაჟო ან სარემონტო მომსახურების გაწევა საკუთარი საქმიანობის მიზნისათვის, მხოლოდ იმ შემთხვევაში დაიბეგრება, თუ იგი სრულად ვერ მიიღებდა დღგ-ის ჩათვლას ამ აქტივის/მომსახურების სხვა პირისგან შეძენის შემთხვევაში;

დასაბეგრი პირის მიერ ყველა აქტივის ან მისი ნაწილის (დამოუკიდებლად ფუნქციონირებადი ქვედნაყოფის) სხვა დასაბეგრი პირისათვის მიწოდება, საწარმოს კაპიტალში ან ამხანაგობაში აქტივის შეტანა, აგრეთვე აქტივის მიწოდება საწარმოს რეორგანიზაციის შემთხვევაში, არ განიხილება დასაბეგრ ოპერაციად.

კანონპროექტით განსაზღვრულია შერეული ოპერაციების შემთხვევები, ზოგადად, ერთი ოპერაციის ფარგლებში საქონლის და მომსახურების ერთობლივად მიწოდება განიხილება შერეულ ოპერაციად. ამასთანავე, დამხმარე ოპერაცია (მომსახურება/მიწოდება ან იმპორტი) შერეული ოპერაციის დროს ჩაითვლება ძირითადი ოპერაციის ნაწილად. აღსანიშნავია, რომ, თუ უძრავი ქონების შემძენზე, საკუთრების უფლება საჯარო რეესტრში მშენებარე ობიექტზე დარეგისტრირდა, ამ ქონების მიწოდებასთან დაკავშირებით ქონების მიმწოდებლის მიერ გაწეული სამშენებლო-სამონტაჟო მომსახურება განიხილება უძრავი ქონების მიწოდების ნაწილად.

აქვე განსაზღვრულია უკუდაბეგვრის, ცალკეულ შემთხვევებში დღგ-ით დაბეგვრის და ვაუჩერის მეშვეობით განხორციელებული ოპერაციების დაბეგვრის, აგრეთვე ცალკეული საქონლის (მეორადი საქონლის, ხელოვნების ნიმუშის, საკოლექციო ან ანტიკუპარული ნივთის) მიწოდებების სპეციალური მოგების მარჟის სქემით დაბეგვრის პრინციპები.

განისაზღვრა ვაუჩერის მეშვეობით განხორციელებული ოპერაციების დაბეგვრის პრინციპები. ვაუჩერი, კანონპროექტის მიხედვით განმარტებულია, როგორც ინსტრუმენტი, რომელიც წარმოშობს დასაბეგრი პირის ვალდებულებას, მიიღოს იგი, როგორც კომპენსაცია ან კომპენსაციის ნაწილი საქონლის/მომსახურების მიწოდების დროს. ერთჯერადი ვაუჩერის სხვა პირისთვის გადაცემა განიხილება ამ ვაუჩერთან დაკავშირებულ საქონლის მიწოდებად ან მომსახურების გაწევად; ამასთანავე, ერთჯერად ვაუჩერად ჩაითვლება, ვაუჩერი, რომლის გამოშვებისას ცნობილია, მასთან დაკავშირებული საქონლის/მომსახურების მიწოდების ადგილი და ამ მიწოდებასთან დაკავშირებული დღგ-ის თანხის ოდენობა. სხვა ტიპის ვაუჩერის (მრავალჯერადი ვაუჩერი) სანაცვლოდ საქონლის /მომსახურების მიწოდება დღგ-ით დაიბეგრება საქონლის/მომსახურების ფაქტობრივად მიწოდების მომენტში.

კანონპროექტის მიხედვით იქმნება შესაძლებლობა მეორადი საქონლის, ხელოვნების ნიმუშის, საკოლექციო ან ანტიკუპარული ნივთის მიწოდება დაიბეგროს მოგების მიხედვით, რომლის დროსაც დასაბეგრი დილერის მოგების მარჟა განისაზღვრება, როგორც სხვაობა საქონლის მიწოდების ფასსა და მის შესყიდვის ფასს შორის;

XXIII თავი ადგენს დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების ადგილის განსაზღვრის წესს. კანონპროექტის მიხედვით მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრისთვის ზოგადად ამოქმედდება ორი ძირითადი პრინციპი:

ბიზნესის (დასაბეგრი პირის) მიერ ბიზნესისათვის (დასაბეგრი პირისათვის) (**B2B**) – მომსახურების გაწევის შემთხვევაში მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება მომსახურების შემძენის დაფუძნების ადგილი;

ბიზნესის (დასაბეგრი პირის) მიერ მომხმარებლისათვის (არადასაბეგრი პირისათვის) (**B2C**) – მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მიმწოდებელი არის დაფუძნებული.

მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრის აღნიშნული პრინციპი იმოქმედებს, თუ მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრისათვის არ არის დადგენილი სპეციალური წესი, რომელიც დგინდება ცალკეული კატეგორიის მომსახურებებზე.. მათ შორის, მომსახურების ადგილის განსაზღვრის განსხვავებული წესი იმოქმედებს, არადასაბეგრი პირისთვის გაწეულ ტელესაკომუნიკაციო მომსახურებაზე, სამაუწყებლო ან ელექტრონული მომსახურებაზე, საქართველოს ფარგლებს გარეთ არადასაბეგრი პირისთვის გაწეულ მომსახურებაზე და სხვა;

XXIII¹ თავი განსაზღვრავს, დღგ-ით დაბეგვრის დროს კონკრეტული დასაბეგრი ოპერაციების მიხედვით. ზოგადად, საქონლის მიწოდების/ მომსახურების გაწევის დღგ-ით დაბეგვრის დროდ განისაზღვრა საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის მომენტი. ამასთანავე, თუ თანხის გადახდა ხორციელდება საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების გაწევამდე, დღგ-ის გადახდა განხორციელდება თანხის გადახდის საანგარიშო პერიოდში. საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევისას, თუ თანხის გადახდა ეტაპობრივად ხორციელდება, დღგ-ით დაბეგვრაც განხორციელდება ეტაპობრივად. დადგინდა, დასაბეგრი ოპერაციის მომენტის განსაზღვრის განსხვავებული შემთხვევები, მათ შორის, დაბეგვრის მომენტი უწყვეტი და რეგულარული მომსახურებისას, უძრავი ქონების მიწოდებისას და სხვა. ასევე, განისაზღვრა, რომ, როგორც წესი, საქონლის იმპორტის დღგ-ით დაბეგვრა განხორციელდება, საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის მომენტში.

XXIII² თავით განისაზღვრა ყველა კონკრეტული დასაბეგრი ოპერაციის მიხედვით დღგ-ით დასაბეგრი თანხის დადგენის პრინციპი, რაც ზოგადად მოიცავს საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებით მომხმარებლიდან ან მესამე პირიდან მიღებულ ან მისაღებ კომპენსაციის სრულ თანხას, საქონლის/ მომსახურების ფასთან პირდაპირ დაკავშირებული სუბსიდიის ჩათვლით. დაზუსტდა, შემთხვევების ჩამონათვალი, როდესაც ურთიერდამოკიდებულ პირებს შორის განხორციელებული ოპერაციის დღგ-ით დასაბეგრი თანხა განისაზღვრება საქონლის /მომსახურების საბაზრო ფასით.

XXIV თავი აზუსტებს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის და რეგისტრაციის გაუქმების წესებს. აღასანიშნავია, რომ დღგ-ის რეგისტრაციის მიზნისთვის დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების ჯამური თანხაში გასათვალისწინებელი იქნება დღგ-ისგან გათავისუფლებული ფინანსურ და უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული ოპერაციები, თუ ეს ოპერაციები დამხმარე ხასიათის არ არის, აგრეთვე, საქონლის ექსპორტის და საერთაშორისო ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული ოპერაციები. ამასთანავე, დასაბეგრი პირი, რომელიც არ არის დაფუძნებული საქართველოში ან აქვს ფიქსირებული დაწესებულება საქართველოში ვალდებული ხდება საქმიანობის დაწყებისთანავე გახდეს დღგ-ის გადამხდელი, თუ მის მიერ განხორციელებული მომსახურების გაწევის ადგილი ამ კოდექსის შესაბამისად არის საქართველო და ეს ოპერაცია არ იბეგრება უკუდაბეგვრის წესით; აქვე განისაზღვრა დღგ-ის გადახდაზე ვალდებული პირების ჩამონათვალი.

XXIV¹ თავი განსაზღვრავს დღგ-ის საანგარიშო პერიოდს და დეკლარირების წესს.

XXV თავი განსაზღვრავს დღგ-ისგან გათავისუფლების შემთხვევებს. კანონპროექტის მიხედვით შენარჩუნებულია ამ გადასახადში მოქმედი საგადასახადო შეღავათები. ამასთანავე, დგინდება ახალი საგადასახადო შეღავათები კულტურის, სპორტის და სოციალურ სფეროში. ზუსტდება სამედიცინო და საგანმანათლებლო სფეროში არსებული საგადასახადო შეღავათის გამოყენების არეალი.

აღსანიშნავია, რომ დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლდება იმ საქონლის მიწოდება, რომელიც გამოყენებულია მხოლოდ სამედიცინო, განათლების, კულტურის, სპორტის და სოციალურ სფეროში არსებულ გათავისუფლებულ ოპერაციებში ან მხოლოდ ფინანსურ და უძრავ ქონებასთან დაკავშირებულ დღგ-ისგან გათავისუფლებული რომელიმე საქმიანობისთვის, თუ აღნიშნულ საქონელზე არ წარმოშობილა დღგ-ის ჩათვლის უფლება.

ფართოვდება და ზუსტდება საქონლის ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული ოპერაციები, მათ შორის, დღგ-ისგან თავისუფლდება: საქონლის მიწოდება ღია ზღვაში ან მგზავრების ფასიანი გადაყვანისთვის ან კომერციული, საწარმოო ან თევზჭერის საქმიანობებისთვის ან სამაშველო ან ზღვაში დახმარების ოპერაციებისთვის ან ნაპირთან ახლოს თევზაობისთვის განკუთვნილი ხომალდის საწვავით ან სურსათით მოსამარაგებლად; საქონლის მიწოდება საბრძოლო ხომალდის საწვავით ან სურსათით მოსამარაგებლად, რომელიც ტოვებს საქართველოს ტერიტორიას; საზღვაო ხომალდის მიწოდება, გადაკეთება, შეკეთება, ტექნიკური მომსახურება, ფრახტი ან იჯარა, და ასეთ ხომალდზე დამონტაჟებული ან გამოყენებული აღჭურვილობის მიწოდება, იჯარა, შეკეთება ან ტექნიკური მომსახურება; საპარო ხომალდის მიწოდება, გადაკეთება, შეკეთება, ტექნიკური მომსახურება ან იჯარა; აგრეთვე, ასეთ ხომალდზე დამონტაჟებული ან გამოყენებული აღჭურვილობის მიწოდება, იჯარა, შეკეთება ან ტექნიკური მომსახურება და სხვა;

დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით თავისუფლდება მომსახურების გაწევა სხვა პირის სახელით მოქმედი შუამავლის მიერ, საქონლის საერთაშორისო ტრანსპორტირების ან საქართველოს ფარგლებს გარეთ განხორციელებულ ოპერაციებში მონაწილეობის შემთხვევაში.

XXVI თავის მიხედვით ზუსტდება დღგ-ის თანხის კორექტირების და გადახდილი დღგ-ის თანხის დაბრუნების მარეგულირებელი ნორმები., ამ თავით, ასევე, ამომწურავად არის განსაზღვრული დღგ-ის ჩათვლის მიღებისათვის აუცილებელი კრიტერიუმები და საფუძვლები და დღგ-ის ჩათვლის მიღებისთვის შემზღვდავი გარემოებები. დგინდება დღგ-ის პროპორციული ჩათვლის პრინციპები. კერძოდ, თუ საქონელს ან მომსახურებას დასაბეგრი პირი იყენებს, როგორც ოპერაციებისთვის რომელზეც აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, ისე ოპერაციებისთვის, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს, ხორციელდება დღგ-ის თანხის მხოლოდ იმ ნაწილის ჩათვლა, რომელიც მიეკუთვნება ოპერაციებს რომელზეც მას აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება. გასათვალისწინებელია, რომ დღგ-ის ჩათვლას დაქვემდებარებული პროპორციული წილის გამოთვლისას, აღარ გაითვალისწინება ბრუნვის თანხა რომელიც უკავშირდება დასაბეგრი პირის მიერ საკუთარი საქმიანობისთვის გამოყენებული მირითადი საშუალების მიწოდებას, უძრავ ქონებასთან დაკავშირებულ ან ფინანსურ ოპერაციებს, თუ ეს ოპერაციები არ არის დასაბეგრი პირის მირითადი საქმიანობა.

2. დღგ-ის მარეგულირებელი დებულებების ცვლილებები, იწვევს ამ დებულებებთან დაკავშირებული საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ცალკეული ნორმის გაუქმების ან შეცვლის აუცილებლობას. რის გამოც შესაბამისი ცვლილებები ხორციელდება სსკ-ის მე-8, მე-13, მე-15, მე-16, 26¹, 63-ე, 92-ე, 136-ე, 193-ე, 199-ე და 309-ე მუხლებში. აგრეთვე, ხორციელდება სსკ-ის 74-78-ე, აგრეთვე 309-ე მუხლის მე-19-23-ე და 68-78-ე ნაწილების კოდექსიდან ამოღება, რადგან ხსენებულმა ნორმებმა დაასრულეს თავისი მოქმედება

და ისინი აღარ გამოიყენება.

ა.დ) კანონპროექტის კავშირი სამთავრობო პროგრამასთან და შესაბამის სფეროში არსებულ სამოქმედო გეგმასთან, ასეთის არსებობის შემთხვევაში (საქართველოს მთავრობის მიერ ინიციირებული კანონპროექტის შემთხვევაში):

ასეთი არ არსებობს.

ა.ე) კანონპროექტის ძალაში შესვლის თარიღის შერჩევის პრინციპი, ხოლო კანონისთვის უკუმალის მინიჭების შემთხვევაში – აღნიშნულის თაობაზე შესაბამისი დასაბუთება:

პროექტით არ არის გათვალისწინებული უკუმალა

ა.ვ) კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვის მიზეზები და შესაბამისი დასაბუთება (თუ ინიციატორი ითხოვს კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვას):

ასეთი არ არსებობს.

ბ) კანონპროექტის ფინანსური გავლენის შეფასება საშუალოვადიან პერიოდში (კანონპროექტის ამოქმედების წელი და შემდგომი 3 წელი):

ბ.ა) კანონპროექტის მიღებასთან დაკავშირებით აუცილებელი ხარჯების დაფინანსების წყარო:

კანონპროექტის მიღება არ გამოიწვევს აუცილებელი ხარჯების გამოყოფას.

ბ.ბ) კანონპროექტის გავლენა სახელმწიფო ან/და მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე:

კანონპროექტის მიღება არსებით გავლენას არ მოახდენს ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე.

ბ.გ) კანონპროექტის გავლენა სახელმწიფო ან/და მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილზე:

კანონპროექტის მიღება გავლენას არ მოახდენს ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილზე.

ბ.დ) სახელმწიფოს ახალი ფინანსური ვალდებულებები, კანონპროექტის გავლენით სახელმწიფოს ან მის სისტემაში არსებული უწყების მიერ მისაღები პირდაპირი ფინანსური ვალდებულებების (საშინაო ან საგარეო ვალდებულებები) მითითებით:

კანონპროექტის მიღება არ უკავშირდება სახელმწიფოს ან მის სისტემაში არსებული უწყების მიერ ახალი ფინანსური ვალდებულებების აღებას.

ბ.ე) კანონპროექტის მოსალოდნელი ფინანსური შედეგები იმ პირთათვის, რომელთა მიმართაც ვრცელდება კანონპროექტის მოქმედება, იმ ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე გავლენის ბუნებისა და მიმართულების მითითებით, რომლებზედაც მოსალოდნელია კანონპროექტით განსაზღვრულ ქმედებებს ჰქონდეს პირდაპირი გავლენა:

კანონპროექტი დადებითად იმოქმედებს იმ პირებზე, რომელთა მიმართ ვრცელდება მისი მოქმედება.

ბ.ვ) კანონპროექტით დადგენილი გადასახადის, მოსაკრებლის ან სხვა სახის გადასახდელის (ფულადი შენატანის) ოდენობა შესაბამის ბიუჯეტში და ოდენობის განსაზღვრის პრინციპი;

კანონპროექტით არ იცვლება გადასახადის ოდენობის განსაზღვრის წესი.

გ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო სამართლებრივ სტანდარტებთან:

გ.ა) კანონპროექტის მიმართება ევროკავშირის სამართალთან:

კანონპროექტის მიღება არ ეწინააღმდეგება ევროკავშირის სამართალს.

გ.ბ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებთან:

კანონპროექტი არ ეწინააღმდეგება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს.

გ.გ) კანონპროექტის მიმართება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებთან და შეთანხმებებთან, აგრეთვე, ისეთი ხელშეკრულების/შეთანხმების არსებობის შემთხვევაში, რომელსაც უკავშირდება კანონპროექტის მომზადება, - მისი შესაბამისი მუხლი ან/და ნაწილი:

კანონპროექტი არ ეწინააღმდეგება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებს. აგრეთვე კანონპროექტის მომზადება არ უკავშირდება რომელიმე ხელშეკრულებას/შეთანხმებას.

გ.დ) არსებობის შემთხვევაში, ევროკავშირის ის სამართლებრივი აქტი, რომელთან დაახლოების ვალდებულებაც გამომდინარეობს „ერთი მხრივ, საქართველოსა და, მეორე მხრივ, ევროკავშირსა და ევროპის ატომური ენერგიის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებიდან“ ან ევროკავშირთან დადებული საქართველოს სხვა ორმხრივი და მრავალმხრივი ხელშეკრულებებიდან:

ასეთი არ არსებობს.

დ) კანონპროექტის მომზადების პროცესში მიღებული კონსულტაციები:

დ.ა) სახელმწიფო, არასახელმწიფო ან/და საერთაშორისო ორგანიზაცია/დაწესებულება, ექსპერტი, სამუშაო ჯგუფი, რომელმაც მონაწილეობა მიღო კანონპროექტის შემუშავებაში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში:

ასეთი არ არსებობს.

დ.ბ) კანონპროექტის შემუშავებაში მონაწილე ორგანიზაციის/დაწესებულებების, სამუშაო ჯგუფის, ექსპერტის შეფასება კანონპროექტის მიმართ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში:

ასეთი არ არსებობს.

დ.გ) სხვა ქვეყნების გამოცდილება კანონპროექტის მსგავსი კანონების იმპლემენტაციის სფეროში, იმ გამოცდილების მიმოხილვა, რომელიც მაგალითად იქნა გამოყენებული კანონპროექტის მომზადებისას, ასეთი მიმოხილვის მომზადების შემთხვევაში:

ასეთი მიმოხილვა არ არსებობს.

ე) კანონპროექტის ავტორი:

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო.

ვ) კანონპროექტის ინიციატორი

საქართველოს მთავრობა.

